NĂM THỨ MƯỜI SÁU — SỐ THỨ 3518 MỖI SỐ : 0$04 NGÀY CHỦ-NHẬT 2 DECEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

9973

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m.
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m.
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées . . . 0$40 la ligne

Cai tiền-đồ sinh-kế của quốc-dân ta

XI

Những người có tài trí, có kiến-thức, có vị-vọng, có thế-lực trong nước đã liên-hợp được với nhau mà lập nên những cái cơ quan hành động để làm trung-kiên, làm trụ-thạch cho dân em trong nước nương tựa vào đấy, theo đòi vào đấy mà làm-lụng kinh-doanh, bỏ được bớt những cái tệ-tập tương-đố tương-nghi, tương-khi tương-biển: bấy giờ mới tùy việc tùy nghề mà liệu đường thố-trí, cho nghề gì cũng khoáng trương được to-tát, việc gì cũng trù biện được bẩn-hoi.

Thí dụ như về một nghề nông, thì hoặc những nơi ruộng đất còn hoang, cần phải khai khẩn, ta sẽ lập nên những công-ty nông-nghiệp, mỗi một công-ty có một vài người có tài lực, có tư-bản đứng ra chủ-trương, xin với chính-phủ cho phép khai khẩn một vài ngàn, năm bảy trăm mẫu đất hoang, chiêu tập những bần-dân vô nghiệp ở các tỉnh đất hẹp người đông, phát ngưu canh-điền-khí, cấp thóc giống thóc ăn, chia cho mỗi nhà năm mươi mẫu cày cấy làm ăn, theo sức làm được chừng nào chia cho chừng ấy; người đứng ra chủ-trương cái nông cục đó lo liệu cho dân có đủ vốn ăn làm, chỉ bảo cho dân những cách khai phá, giồng tỉa, bón tưới, chăn nuôi, ngăn cấm cho dân những tệ cờ bạc, rượu chè, hoang toàng-biếng nhác, mỗi một chỗ đất hoang có được một cái công-ty nông-nghiệp như thế, thì chẳng bao lâu mà những rừng sâu biển thẳm sẽ thành ra những đụn thóc kho tiền. Hoặc những nơi cày cấy bị thất-bát luôn, vì úng thủy hay vì tiêu-khô, vì chất đất không đều hay vì mầm đất đã xác, vì nông-chủng không biết lựa lọc hay vì điền-khí không biết cải-lương, vì không có phép trừ khử hoàng-trùng hay vì không có cách phòng ngừa sương gió, chỉ theo cái lối làm ăn vụng dại mà đến nỗi thiệt-thòi bao hại, của đồng cuốn hết của nhà, muốn tránh các cái hại ấy mà hòng được hưởng cái lợi phong-thu, thì không phải cái sức từng người từng nhà có thể làm nổi, ta sẽ lập nên những nông-đoàn cộng tác tùy cái địa thế từng làng một, từng tổng một hay từng huyện một lập nên một cái nông đoàn, mấy người có học thức, có địa-vị đứng ra chủ-trương, gom góp một số tiền chung của mọi người mọi nhà; hoặc úng thủy thì cùng đặt máy bơm, hoặc tiêu khô thì cùng làm máy tưới, hoặc chất đất không đều thì nghiên-cứu thổ-nghi cho thích hợp, hoặc mầm đất đã xác thì lựa bỏ phân bón cho có mầu, hoặc nông-khí vọng thì phải mua sắm thứ mới cho thêm khéo thêm tinh, hoặc nông-chủng xấu thì cùng tìm kiếm thứ tốt cho khỏi hư khỏi kém, hoặc cùng làm một công-trình để hoàng-trùng có phép trừ khử, hoặc cùng theo một phương-pháp để sương gió có cách phòng ngừa, mỗi một huyện, một tổng cho đến một làng đều có một cái nông-đoàn như thế, thì đất ruộng còn có chỗ nào xấu-xa, mùa màng còn có bao giờ tổn thất.

Lại thí dụ như về mỗi một thứ công-nghệ, có một vài người chuyên-môn tinh xảo một vài người đủ tài lực sắp đặt công việc hợp nhau lại mà sáng biện một cái công-ty, thống-nhất cả trong toàn quốc mình về thứ công-nghệ ấy, bao nhiêu thợ-thuyền về thứ công-nghệ ấy do mình khu-xử bao nhiêu nguyên-liệu về thứ công-nghệ ấy do mình bao mua, bao nhiêu kiểu mẫu về thứ công-nghệ ấy do mình liệu định, bao nhiêu hóa-phẩm về thứ công-nghệ ấy do mình thu trữ, bao nhiêu tiêu-lộ về thứ công-nghệ ấy do mình tìm tòi, có quảng-cáo phát đi cùng mọi nơi, có đại-lý phái đi cùng mọi chỗ, như thế làm gì thứ công-nghệ ấy lại chẳng chấn khởi được, chẳng thành hẳn được thứ công-nghệ của nước mình đem tiêu-thụ trên thị-trường thế-giới như công-nghệ của các nước người ta. Hoặc trong một thứ công-nghệ, cùng nhau tổ-chức cái cuộc đồng-nghệ liên minh, cùng mua nguyên-liệu, cùng bán hóa-phẩm khi thiếu-thốn đắt mượn được nhau, có kiểu mẫu đẹp bảo nhau cùng làm, có tiêu-lộ tốt bảo nhau cùng biết, không phá nhau giá bán, không tranh nhau mối hàng, như thế thì nghề của người nào cũng được mỗi ngày mỗi tinh xảo hơn lên, phát-đạt hơn lên, mà các nhà làm nghề đều được mọi bề tiện-lợi, giữ được cái bụng chung tức là có được cái ích chung vậy.

(Còn nữa) T.

Le PARFUM des HUMANITES
(SỬ-KÝ THANH-HOA)
Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi
Recommandé : 0$30 thứ 2$00 và 0$20 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Vô-tuyến-điện

Ngày 29 Novembre 1928

Nước Pháp

Sổ chi thu bộ Chiến tranh tại thứ dân nghị-viện

Các báo bình phẩm mọi lời của quan tổng-trưởng bộ Chiến-tranh Painlevé đáp lại mọi lời của M. Montigny nói ở cuộc hội-nghị Angers, cho rằng mọi lời của quan Painlevé rõ ràng, và mạnh mẽ.

Trong khi ông Montigny đáp lại quan Painlevé ở nghị-viện, lại bị nhiều người phản-đối.

M. Daladier có nói ta nên có một binh gia ít người hơn nhưng nhiều khí-giới hơn. Đại-tá Fabry, chủ tịch ban coi việc binh gia có đáp lại rằng: Quân tiền-phong của ta có 740 người, mà quân Đức có 140 nghìn người về ngạch Reichswer, và 110 nghìn người về ngạch quân Schupolizer, số này có thể tăng lên làm 400 nghìn người

M. Flandin, cộng-hòa tả đảng, có bày tỏ mọi ý về binh gia của Đức, và nói nay cần phải đặt các đồn ải ở đường cương giới.

M. Renaudel, về đảng xã-hội, có tỏ ý lo rằng nước Pháp không đủ sức chịu được các khoản chi tiêu về việc binh, mà cạnh tranh nhau về việc sắm khí giới thì sẽ gây nên nạn chiến-tranh, ông có chỉ nghị mọi việc dự bị binh vụ của nước Nga, sau ông xin giao sổ chi-thu bộ Chiến-tranh cho một ban riêng ở ngoài nghị-viện xét, để thanh-giảm các số chi tiêu.

M. Chéron bèn xướng vấn đề tín nhiệm, thì M Renaudel xin hoãn việc nghị-luận, để giao cho tiểu ban xét lại sổ chi-thu. Chánh-phủ lại xướng vấn đề tín nhiệm, tại nghị-viện bỏ 285 vé đối với 195 vé tỏ lòng tín nhiệm. Sau M. Renaudel thôi không xin giao sổ chi-tiêu cho tiểu ban xét nữa.

Tại viện Hàn-lâm

Tại viện Hàn-lâm, M. Barthou tổng-trưởng bộ tư-pháp, đã nghênh tiếp M. Paleologue được tuyển cử vào thế chân M. Jonnart.

Cái phong trào tự trị ở Alsace

Nhiều ông hội viên hàng quận, hội viên hàng-hạt, và nhiều ông xã trưởng từ chức hội-viên hội liên-hiệp thứ-dân cộng-hòa vì rằng hội ấy thân thiện với đảng vận-động tự trị.

Nước Anh

Cái nhánh sách đối với Trung hoa

Tại hạ nghị viện, quan thượng-thư bộ ngoại-giao tiếp lại một câu hỏi của một ông thứ dân nghị-viên về đảng lao-động, về việc giao thiệp của Anh-Nhật đối với việc Trung-hoa, có nói việc giao-thiệp của hai nước Anh-Nhật, là theo cái nghĩa vụ của hai nước đã nói trong điều thứ 7 ở giao ước Washington năm 1922, phải trao đổi mọi tin tức với nhau một cách ngay thực, và phân-minh. và theo cái lẽ rằng hai nước có nhiều quyền-lợi ở Trung-hoa hơn cả các cường quốc khác.

Hoa-kỳ

Việc hạn chế quân bị

M. Britton, chủ tịch ban hải quân ở Hoa-kỳ có điện cho M. Stanley Baldwin, bàn nên đặt cuộc hội nghị thanh giảm quân-bị ở Gia-nã-đại, mà nghị-viện nước Anh nên cử đại biểu đến. Việc ấy làm cho Hoa-kỳ rất là náo động.

A.R.I.P.

Việc Trung-hoa

Tin ngày 29 Novembre

Số tơ xuất cảng

Thượng hải. — Số tơ xuất-cảng qua cửa bể Thượng-hải trong tuần lễ mới rồi là 1.062 balles, trong số ấy có 883 balles gởi đi Âu-châu, 10 balles gởi đi Á-châu, và Phi-châu, và 160 gởi đi Mỹ-châu.

Cái phong trào bài Nhật

Đông kinh. — Các nơi buôn bán Trung-hoa có tuyên bố tỏ tình bài xích mọi việc phản kháng của những đảng bài Nhật.

A.R.I.P.

Quan Toàn-quyền Pasquier tại Pháp

Hội liên-hiệp các báo thuộc-địa có đặt tiệc khoản đãi quan Toàn quyền Pasquier, M. Sarraut, hội trưởng hội liên-hiệp chúc mừng ngài được cử vào chức Toàn-quyền Đông-dương.

M. Outrey có xin quan Toàn-quyền cho biết cái chương-trình của ngài; quan Toàn-quyền có nói ngài muốn làm xong cái chương-trình của những quan Toàn-quyền trước ngài, nhất là đặt xong đường hỏa-xa suốt Đông-dương, nối thuộc-địa với đường hỏa-xa ở Xiêm-la, làm các công việc thủy lợi.

Còn như cái chương-trình riêng của ngài, thì sau này khi nào ngài biết có thể dùng được bao nhiêu tiền, ngài mới có thể nói được.

Quan Toàn-quyền có nói cái tiền-đồ Đông dương rất rộng, Đông-dương to lên rất chóng, và lúc người ta đương to lớn tất phải cẩn-thận cho khỏi xẩy ra sự không hay. Nay cần phải chỉnh đốn lại việc tài chính, quan Toàn-quyền sẽ tìm các thứ nên đánh thuế, mà không làm cho nhân-dân phải đóng thuế nặng quá. Ngài nói cái chức vụ của Đông-dương trong các việc ở Thái bình-dương rất lớn lao, vì có lẽ số phận Âu-châu có ngày quan hệ ở đấy.

Sau cùng quan Toàn-quyền bảo nhà người Pháp ở Đông-dương nên hòa mục với nhau.

Bài diễn-thuyết của ngài, được cử tọa nhiệt thành vỗ tay.

Quan Toàn-quyền Pasquier có đi thăm viện thuộc-địa, ngài có nói với ông chánh viện ấy rằng việc chỉnh-đốn giá bạc đồng, và việc chỉnh-đốn quan thuế là những việc rất khẩn-cấp.

Sau phòng Thương-mại Marseille có tiếp ngài. Ông hội trưởng có bày tỏ với ngài mọi sự ước-mong của các nhà xuất-cảng ở Marseille về cái vấn đề quan thuế ở Đông-dương.

Một viên phóng sự báo *Matin* lại có thuật một buổi hội kiến với quan Toàn-quyền như sau này:

Nói rằng chỉnh đốn lại giá đồng bạc thì không đúng, nhưng nói rằng Đông-dương muốn bỏ tiền bản vị bằng bạc mà dùng tiền bản vị bằng vàng thì đúng hơn. Việc ấy hiện nay rất cần vì hiện nay chỉ có Trung-hoa với Đông dương là dùng tiền bản-vị bằng bạc. Nếu nay Trung-hoa đương lúc cải-lương, lại cũng dùng tiền bản-vị bằng vàng, thì bạc sẽ bị khủng-hoảng, tất Đông-dương sẽ bị thiệt về đấy. Đồng bạc vẫn dùng làm tiền-tệ tiêu dụng ở trong, nhưng có một số thỏi vàng, và tiền tệ lưu-trữ làm của bảo-lĩnh.

Quan Toàn-quyền Pasquier có nói ngài tưởng rằng các nhà xuất-cảng sẽ ưng việc ấy, và các nhà nhập-cảng sẽ lấy làm hoan-nghênh. Các nhà giồng giọt cũng ưng cái thể lệ mới, miễn là cái giá đồng tiền vàng tính hạ hơn cái giá tiền vàng của các nước láng giềng một ít thì được; Chánh-phủ Đông-dương lấy làm vui lòng rằng nhờ có cái thể-lệ mới ấy, thì có thể lập một sổ chi-thu không phải bó buộc về giá bạc thăng giáng nữa.

A R I. P.

Mấy đơn thỉnh cầu của viện Nhân-dân đại-biểu Bắc-kỳ

Về việc cải-lương nghị-viện

Hồi năm 1926 khi khai hội-đồng viện Nhân-dân Đại-biểu, quan Thống-sứ Robin có đọc một bài diễn-văn, trong bài ấy có nhiều điều thiết-tha tỏ ý rằng ngài muốn dắt dân An-nam lên con đường chính-trị nhưng chỉ vì một cái vi hèn hiện nay dân ta đang phải, nên ngài chưa thể toại ý về việc ấy được.

Những nhời nói ấy không thể làm cảm-khích cho cả viện chúng tôi nên chúng tôi định rằng từ nay đổi cách hành-động cho xứng đáng cái chức-vụ của chúng tôi và lòng tin cậy của chính-phủ bảo-hộ để cho sự hợp-tác của hai dân vẫn ngưỡng vọng được mỗi ngày có hiệu quả hơn.

Bởi vậy chúng tôi xin cải-lương lại viện Nhân dân đại-biểu và muốn thay đổi và tăng bổ một vài điều lệ trong nghị-định lập lên Đại-biểu viện như sau này: Chúng tôi chắc rằng quan Toàn-quyền là người sẵn lòng dìu dắt chúng tôi lên đường tiến-hóa sẽ y cho những nhời thỉnh-cầu của chúng tôi lên đường tiến-hóa và sẽ cho thi-hành ngay trước khi bầu lại Nghị-viện mới sang năm.

1. *Về niên hạn Nhân-dân đại-biểu.* — Chiểu theo điều thứ 25 trong Nghị-định quan Toàn-quyền ngày 19 mars 1913 thì Nghị-viên cứ ba năm một lần bầu lại. Cái niên hạn ấy có điều bất tiện cho Nghị-viên vì nhân dân vẫn chưa hiểu rõ công quyền và phần nhiều còn lờ-mờ về đường chính-trị. Thế mà lại cứ ba năm một lần bầu lại cả viện tái-hành thì thành ra trong viện bao giờ cũng còn phần nhiều người bỡ ngỡ chưa am hiểu công việc gì vì rằng mỗi khi bầu lại thì chỉ có số ít người tái khóa mà thôi, còn toàn người mới cả.

Một ông Nghị-viên mới nguyên là người ở các tỉnh thì rất ít hiểu việc chính-trị, vậy năm đầu còn bỡ ngỡ, còn phải theo các anh em mà làm, chưa dám đâu gì tự bầy, năm thứ hai thì mới am-hiểu được ít nhiều và đến năm thứ ba đã thông thạo được việc viện có thể góp ý-kiến hay trong khi bàn luận thì đã hết hạn rồi.

Như thế thì Nghị-viện không có những tay am-hiểu để giúp việc thì không bao giờ tấn tới được.

Như nước Anh-cát-lợi là nước văn-minh thứ nhất thứ nhì trong hoàn-cầu, thế mà niên hạn Hạ-nghị-viện cũng còn đến 7 năm một khóa huống chi nước chúng tôi bây giờ mới bước chân vào đường chính-trị.

Bởi các lẽ ấy chúng tôi yêu-cầu với chính-phủ tăng niên hạn Nghị-viên lên 5 năm một khóa.

2. *Về việc cho các cựu Nghị-viên được dự vào chân đi cử Tân nghị-viên.* — Chiểu theo nghị-định ngày nay thì các Nghị-viên đã mãn khóa không được dự vào chân đi bầu cử Nghị-viên mới, như thế thì là một điều khuyết-điểm vì rằng những ông cựu nghị-viên là những người am-hiểu việc viện thì đầu phiếu chọn người chắc là đích đáng và lại cũng nên để cho các viên ấy vào chân dự vào để mà cổ-động trong nhân-dân kén chọn lấy những người xứng đáng, đứng ra chức nghị-viên.

Vậy chúng tôi xin tăng bổ vào nghị-định cho các cựu Nghị-viên được dự vào chân bầu cử tân Nghị-viên thứ dân.

3. *Về việc lập tùng biên cho viện Nhân-dân đại-biểu.* — Từ xưa đến nay ngoài kỳ hội-đồng thường niên tại các Nghị-viên không có dịp nào gặp nhau để trao đổi ý-kiến và bàn luận cho xác đáng những vấn-đề có ích lợi cho quốc-dân và trong khi hội-đồng vì thì giờ ít ỏi và công việc phần nhiều nên cũng không cùng nhau bàn luận được kỹ càng các vấn-đề quan trọng, bởi vậy những thỉnh-cầu thường phần nhiều không được đủ ý-kiến cả viện và sự khảo-cứu cũng không được kỹ càng, cho nên không mấy cái được hoàn-toàn.

Bởi lẽ ấy chúng tôi yêu-cầu, xin chính-phủ cho phép nghị-viện lập một cái tùng-biên xuất-bản mỗi tháng một lần để đăng các thứ tờ từ giấy má về viện Nhân-dân đại-biểu viện cho các Nghị-viên ông nào có vấn-đề gì hay cũng gửi lên cho ban trị-sự để đăng vào đấy cho các Nghị-viên đọc mà bàn đi xét lại cho xác-đáng rồi ban trị-sự sẽ gạt lấy những ý-kiến hay mà chung đúc thành một bản dự thỉnh-cầu cho hoàn-toàn để khi đại hội-đồng xét lại rồi bầy độ trình Chính-phủ.

Như vậy thì các Nghị-viên tuy không được gặp nhau nhưng vấn-đề có liên lạc với nhau quanh năm và có thể dùng ngòi bút mà nghị-luận với nhau về những vấn-đề có quan-trọng với quốc-dân được.

Lập một cái tùng-biên riêng cho viện thì cũng không có phí-tổn là bao nhiêu vì rằng mỗi tháng có một bản, và mỗi bản chỉ độ năm bảy trang giấy mà thôi thì chi phí không có là mấy mà sự ích lợi cho viện về cái tùng-biên ấy có lẽ được nhiều điều hiệu-quả hay về đường hợp-tác với Chính-phủ.

CUỘC ĐỐ

Ai chịu khó đọc luôn mục này, trong hai tháng có thể dự một cuộc thi rất hay, có thưởng to.

Và Bản-quán lại muốn tuyển mấy người đánh máy chữ, để chép lại những sách in rồi ra lối quốc-ngữ mới này.

Xin cacj banq dòngf-chij côz-dòngq giupj cho thâtq dòng ngu'o'if nhâpq-tichq. Vêf phânf banz-quanj thif xin sew hêtj su'cj kiên-naiq maf lamf cho viêcq caiz-lu'o'ng nayf dênj thanhf-hiêuq mo'ij thôi, nhu'tj laf trong mâyj na'm mo'ij xong cungw không bao gio'f boz caij ij-kiênj râtj hay râtj tiêng cuaz cacj ngaif daw xu'o'ngj nên.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Sáng hôm nay tại sở Tài-chính đã quay số công-thải Đông-dương.

Số 38.604 được hoàn lại 10.000$.

Số 120.126 được hoàn lại 1.000$.

12 số sau này được hoàn lại 500$:

90 109	103.663	69 769	52 636
12 507	105.301	99.330	77 310
91.725	113.987	101.285	75.856

Còn những số trúng 100 đồng thì đợi *Quan báo* ra sẽ đăng sau.

Tin sau cùng

Bệnh tình Anh-hoàng

Chỗ phổi, và màng phổi bị sưng đã khá. Sốt đã đỡ.

Thủy-tai ở Âu-châu

Gió bão đã yên. Nhưng sông lớn, và sông con lên to.

Việc tu-phục đảo Guadeloupe

M Berenger, nguyên lão nghị-viên và M M. Caudace và Graive, thứ dân nghị-viện ở Guadeloupe, có đến hội-nghị với M. Maginot, tổng-trưởng bộ Thuộc-địa, về việc đệ trình nghị-viện một bản dự-án luật-pháp nói về việc tu phục hẳn lại đảo Guadeloupe, và về việc cấp một số tiền đặc biệt là 100 triệu, cũng là cho vay tiền dài hạn có nhà nước bảo-lĩnh cho đến 400 triệu để dùng vào việc nông-phố và kỹ nghệ.

A R I. P.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	23 độ
15 giờ	27 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10	40
nhì,	10	10
ba,	9	00
Thóc hạng nhất,	6	50
Bắp ngô	6	60

Giá bạc.— Kể từ ngày 1er Décembre 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f. 55.

Thời giá quốc trái :

Ngày 27 Novembre 1928

3 %.	hoàn dần		79 90
3 ½ %.	hoàn dần		94 f 00
4 %.	vĩnh viễn	1917	79 57
4 %.	»	1918	79 f. 15
6 %.	»	1920	106 f. 17
5 %.	hoàn dần	1920	108 f. 85
4 %.		1925	120 00

Ngày 30 Novembre 1928

3 %.	vĩnh-viễn	64 f. 90
5 %.	1915-1916	92 f 25

Tin tàu. — Tàu « Song-ho » đến ngày 2 décembre này, hồi 8 giờ, sẽ ở Haiphong khởi-hành đi Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 8 giờ tối thứ bảy 1er décembre 1928.

— Tàu *Claude Chappe* mang thư của tàu *Porthos* ở Pháp sang đã ở Tourane chạy đi Haiphong hồi 8 giờ 10 sáng hôm nay.

Các đường giây thép. — Các đường giây thép đều tốt cả.

Tin đường sá. — Quan chánh kỹ-sư sở Công-chính Huế điện rằng : quan Công-sứ tỉnh Ban-mê thuột điện rằng đường số 14 từ Ban-mê-thuột đến Pleiku, đến ngày 3 Décembre này thì đi được.

Đường Takhek Savanaket và Paksé có thể đi lại được như thường.

Cuộc rước đèn. — Tối thứ hai 3 Décembre, sẽ có cuộc rước đèn. Khởi hành tự trước tòa Đốc-lý, qua các đường phố sau này :

Đường Domicé, phố Amiral Courbet de France, Général Galliéni, Laubarède, Bobillot, Paul Bert, Francis Garnier, hàng Đào, hàng Bồ, hàng Bát, hàng Điếu, đường Biskof, rồi vào trong thành.

Đổi chỗ ở

Thăm bệnh không lấy tiền

Trước tôi ở nhà số 4 (trên gác) phố Julien Blanc, sau nhà thương Phủ-doãn (đối ngạn với nhà điên) nay đã dọn sang số nhà 30 cũng dẫy ấy. Hiện có làm thuốc, vậy ai muốn hỏi thuốc thang gì, mời đến cứ lại, hoặc gửi thơ cũng được.

Phùng-năng-Tĩnh

Sổ kỳ bổ trong ngạch cai-trị. — Các quan chức trong ngạch cai trị có tên sau này được vào sổ kỳ bổ về năm 1929.

Thăng cai trị hạng nhất :

MM. Fournier, chánh văn-phòng quan Thống-sứ; Taiketudean Đồng-lý phủ Khâm sứ Huế ; Berland, Guillemain, Bourcmain, Marty (Louis) Công-sứ Nghệ-an ; Géhin, Công-sứ Nam-định ; Besson.

Thăng cai-trị hạng nhì :

MM. Le Strat, Virgitti, công-sứ Thái-bình ; Le Guéridal, Đồng-lý phủ Thống sứ, Lotzer, Công-sứ Hưng-yên; Davernoy, Truc, Cadet ; Gallois Montbrun, Vallat, Lacaze, Eoainard.

Thăng cai trị hạng ba :

MM. Brasl Estibe Domet, Lagrèze, Boutonnet, Desalle Alerini, Passano, Rocca, Le Bas, Vinay, de Meynard, Gauthier, René Marie Eugène Wolf.

Bốn chiếc thủy-phi-cơ Anh sang Đông dương. — Bốn chiếc thủy-phi-cơ Anh ở Hongkong sang, sau khi đậu tại Tourane đã tới vũng tàu (Cap Saint Jacques) ngày hôm qua, hai chiếc đến lúc 12 giờ 30 và hai chiếc vào lúc 2 giờ 40. Sáng hôm nay các thủy-phi cơ ấy đã sang Xiêm-la, trừ một cái còn ở lại đợi đồ máy thay ở Singapore đem sang. Khi các tàu bay ấy tới Vũng tàu thì có một chiếc pháo thuyền và hai cái tàu kèm ra đón, quan cai trị chủ tỉnh Baria có thay mặt quan thống đốc ra nghênh tiếp. Bốn quan thủy-phi-cơ Anh, cùng với quan tổng lãnh sự Anh ngày hôm qua có lên Saigon, ăn cơm sáng tại tòa Tham mưu của quan Nguyên soái.

Vẫn chuyện mẹ-mìn. — Trong số báo hôm qua, đã lược đăng việc con mẹ-mìn bị công-chúng đánh một bữa chí tử ở trước cửa Văn-miếu ; nay hỏi ra thì người ta nói con mụ ấy vẫn làm nghề đi thổi bùa-mê dỗ người, đánh lừa người ta ký hợp-đồng đi phu để mình lấy tiền hoa-hồng. Chẳng biết bấy nay một tay nó đã làm cho bao nhiêu người mất vợ, mất chồng, mất cha, mất con, mất anh, mất em rồi ; đến hôm qua, nghe đâu nó lại dùng ngón bùa-mê mà cám dỗ hai người đàn-bà nữa, đưa về ngõ Văn-miếu, ý hẳn định đưa đi giao cho cai mà lấy tiền hoa-hồng ; chẳng may khi vừa tới đó, có mấy người đi đường và hàng phố thấy sự nghi-ngờ, dò tình-ý, biết là con mụ đi thổi bùa mê, liền xúm nhau đánh cho con mụ ấy một trận thật tuyệt sống thiếu chết ; rồi kẻ qua người lại, ai nghe nói con mụ làm nghề tuyệt-mạt ấy, cũng nổi lòng công-phẫn lên mà đánh thêm không tiếc tay. Thành thử con mụ ấy bị bữa đòn mềm như rưa, dù bây giờ chưa chết, nhưng rồi cũng hết sống.

Như lời trong báo đã từng nói, ít lâu nay kẻ chợ nhà quê, đi đâu đâu cũng nghe thiên-hạ ta-thán về cái nạn bùa mê, cái nạn mẹ mìn vừa giống đực vừa giống cái, mà đến đâu cũng thấy có người khéo-léo về nỗi mất người nhà, tình-cảnh thật đáng nên thương tâm lắm. Tuy thế thì bùa mê là gì? Mẹ mìn là gì? Sao ở thời này mà lại còn có được những sự lạ-lùng như thế ? sao dịp này cái giống bùa-mê, mẹ mìn lại thịnh-hành được như thế, như lời thiên-hạ vẫn nôn-nao bấy nay ?

Hỉ tín. — Bản-quán được tin mừng rằng đến ngày 24 tháng mười ta, bà cử Phan ở làng Tuy-khê sẽ làm lễ thành-hôn cho cậu Phan-trọng-Cẩn là thứ nam ông cử Phan-kế-Bính biên-tập bản báo ngày trước.

Bản báo có lời mừng bà cử và chúc cô dâu chú rể bách niên giai lão.

Bản báo lại được tin mừng rằng cũng ngày ấy ông giáo Phạm-văn-Mễ ở hàng Đào sẽ làm lễ thành hôn cho thứ nam.

Xin có lời mừng hai họ và cô dâu chú rể.

QUÀ BIẾU TẾT

Nhân dịp tết Nguyên-đán Tây, bản-hiệu chế-tạo được mấy thứ đồ đồng kiểu mới, trông rất nhã-nhặn hợp thời-trang để làm quà biếu tết; ngài nào cần dùng xin đến mua mau, kẻo hết !

FONDERIE TONKINOISE

HOÀNG-XUÂN-LAN

53 bis, Avenue Henri d'Orléans, Hanoi

Tại Cinéma Palace tối 28 Novembre 1928 và những tối sau chiếu tích Napoléon, Hồi thứ ba, và phim ảnh chụp ở Hội chợ.

TRUNG • BẮC HỌC • HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY NÓI SỐ 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Ngạch Học-chính. — MM Ng-Vy, Đỗ-văn-Hoan và Ng-văn Sang giáo học thi sai bực Cao đẳng tiểu học Pháp-Việt nay được thăng giáo-học hạng tư kể từ ngày 13 août 1928

Ngạch học-chính. — M Phạm gia-Hồ, giáo-học hạng bảy ở Lai-châu, kiêm dạy lớp người lớn ở trường ấy.

MM Nguyễn-đức-Huân, giáo-học hạng bảy, Nguyễn-khả-Cương giáo-học hạng tám, Đỗ Thọ, giáo-học hạng tám, Vũ-ngọc-Cam, giáo-học hạng tám theo học ở trường Cao-đẳng Sư-phạm nay được hưởng mọi thể-lệ trong nghị định ngày 27 octobre 1927.

Một mụ đi lừa — Ngày 23 novembre lúc 2 giờ chiều có Hoàng-thị-Lý ở phố Wélé số nhà 21 đưa cho con gái là Hoàng-thị Nhỡ 17 tuổi một món tiền 12$ để đi ra phố đong gạo. Thị Nhỡ đi khỏi nhà thì gặp một người hàng xóm cũ tên là Trần-thị-Chi bảo rằng biết chỗ gạo hạ giá. Hai người cùng lên xe đi. Khi đến hàng Bè, thị Chi bảo thị Nhỡ đưa tiền để vào mua gạo hộ trong một nhà ở phố ấy. Đợi ngoài đầu phố mãi, đến 8 giờ tối không thấy thị Chi mang gạo ra, thị Nhỡ về nói với chị, hôm sau đi trình sở Cẩm. Nay sở mật-thám đã bắt được Trần-thị-Chi. Hỏi thị này đã thú nhận mọi lẽ, nói rằng đánh bạc thua hết cả tiền rồi.

Ngày 24 novembre thị Chi lại còn đến nói dối một người thím họ tên là Trần-thị-Hai ở phố hàng Than số 49 rằng có người muốn bán vải rẻ tiền. Thị Hai sai người nhà cầm tiền đi theo lấy vải. Đến phố hàng Ngang thị Chi đánh lừa người kia rằng đưa tiền thị ấy vào mua một mình mới được rẻ rồi thị ấy tìm nẻo trốn mất, sau người nhà về nói với chủ. Túc thì thị Hai đi trình sở Cẩm hàng Đậu. Hiện đã giải thị Chi sang tòa án nghị xử.

Ngạch tòa sứ. — Trước có tin rằng quan cai-trị Dupuy nguyên Đốc-lý Hanoi đổi đi Hải-dương nhưng nay lại đổi đi Công-sứ Thanh-hóa thì quan cai trị Foy lại cứ giữ chức Công sứ tỉnh ấy. Chức Công-sứ Lạng-sơn hiện nay vẫn khuyết thì có lẽ để cho quan cai-trị Chapoulart ở Pháp sắp nghỉ sang.

Lại một cái nạn nữa ở nhà Địa-ốc Ngân-hàng. — Mỗi ngày nào ở nhà Địa ốc Ngân-hàng thợ làm bị ngã chết, ngày hôm qua hồi 10 giờ sáng lại có một cái nạn nữa, chưa rõ sống chết thế nào. Số là một cái dầm bắc dựng nhà đang làm không rõ vì cớ gì bị gẫy, bốn người thợ nề bị rơi xuống ngã, một người rơi đến 22 thước, còn ba người rơi chừng 6 thước. Những người bị nạn đã phải khiêng ngay vào nhà thương.

Trục xuất cảnh ngoại. — Người Khách Hoàng-phong-Hoa, không có chỗ ở nhất-định ở Đông-dương, nay bị trục ra ngoài địa hạt thuộc-địa.

Xác trẻ bỏ đường. — Hôm qua hồi 10 giờ người ta thấy một cái xác con gái chừng một năm, vất ở phố Balny, mình mẩy có nốt đậu mùa. Khám trong mình không có vết thương gì, đã cho đem vào nhà xác.

Cái nạn ô tô. — Chiều hôm qua, vào hồi 3 giờ, Lê-văn-Tan 42 tuổi, bán hàng gạo, quán làng Dịch-vọng-trung, tổng Dịch-vọng, huyện Từ-liêm (Hà-đông), đi xe đạp từ Gia-lâm sang Hanoi, khi đến chỗ tránh xe cuối cùng ở trên cầu thì bị một chiếc xe ô-tô đụng phải, ngã lăn ra. Chiếc ô-tô ấy số A. 657 của công-ti dầu-hỏa ở Haiphong. Trong xe có hai người tây ngồi, một người là chủ công-ty ấy. Người đi xe đạp bị sái tay và chân phải. Cái xe hư hỏng cả.

Hiệu LA PERLE, 11 phố Tràng Thi, Hanoi, vẫn có bán đủ các thứ vòng hoa (couronnes mortuaires) kiểu rất đẹp, giá tính thật rẻ. 7615

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ đệ ngũ đẳng Bảo-tinh bội-tinh

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, [illegible]

thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 đồng

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG 22

giây nói số 356

Ngài ho du ?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, Số 59, phố Paul Bert, Hanoi sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc [illegible]

RÚT BỚT 5000$00

Auto hiệu Roland Pilain, máy tốt, kiểu cực kỳ đẹp, nhiều đồ phụ-tùng. Trước mua 8000p. bây giờ muốn bán 3000 p. ngài nào muốn mua xin mời lại nhà.

Demange, 40, Bd Henri d'orléans Hanoi mà hỏi. 7.593

ĐÃ XUẤT BẢN :

TRUYỆN MAO-NHÂN

(LES AGOUGLOUS)

Dịch-giả : PHÙNG-HUY-BÍCH

Giá bán. . . . . 0$25

Tiền cước gởi Recommandé. . . . . . 0$13

Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán.

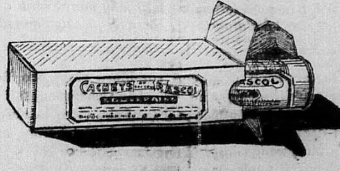

Hễ thấy ghê mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ***ngay bệnh cúm và bệnh sốt rét rừng.***

Suýt cháy. — Chiều hôm qua, hồi 4 giờ 45, nhà số 2 phố hàng Thiếc phát hỏa, do một cái đèn đất nổ, lửa bùng lên. Người trong nhà chữa được ngay. Lửa mới cháy mất một cái chiếu. Vòi rồng đến nơi thì lại trở về không.

Sở Thú-y. — M. Võ-văn-Viên, thú y-sĩ tập sự nay được thăng thú y-sĩ thi sai hạng năm kể từ ngày 20 septembre 1928 là ngày hết hạn tập sự hai năm.

Cô nào bỏ quên ? — Phạm-văn-Ba 27 tuổi cu li-xe số BIT-54 ở làng Liên-thủy, đằng sau trường Hội-chợ, đem nộp sở Cẩm một cái ô đen còn bạc của ai bỏ quên trên xe.

Sách dạy thi thừa-phái

SOẠN GIẢ : PHẠM-HUY-LỤC

Hỏi tại nhà in báo « Trung-Bắc Tân-Văn »

Tại Hội chợ Hanoi

Mấy cửa hàng nên coi nữa là hàng *Grands Magasins Réunis*, tức là nhà *Godard* cũ, ở khu nhà C. số 25 nghĩa là ngoài cổng chính đi vào. Hiệu này buôn còn thiếu thứ gì, từ vật một đồng xu cho đến vật hàng nghìn hàng vạn mà có dễ đến người lắm tuyền cũng biết chứ, đừng nói là người thành thị vì rằng hiệu ấy không khác gì một cái trường Hội-chợ quanh năm, ngày ngày kẻ ra người vào tấp nập không thiếu mặt nào. Những hàng bầy ở hiệu coi vui mắt tức là một việc quảng cáo to rồi, tưởng không cần cổ-động ai cũng biết đến mua.

Rồi đến công-ti U. C. T. A. cũng ở khu trên ấy vào số 19 mà trụ sở ở đường bờ sông Hanoi số 196. Những rượu ngon mà người tây người ta thường dùng, cùng những thứ thuốc lá, nhất là thuốc *Mélia* đều là của công-ti này nhập cảng. Ai vào xem hàng ở Hội-chợ, công ti cũng mời nếm rượu thử.

Hai dan hàng của hai hiệu ấy trong hội-chợ đều xế cửa dan hàng bầy những sách « Âu-tây tư tưởng » của bản quán số 22 và 24.

Bận âu-phục mà muốn đội mũ lịch-sự thì phải đến dan hàng hiệu Hai-chinh ở khu nhà I số 18, sau nhà đấu-xảo mà chính hiệu thì ở phố Cầu-gỗ, không cần nói số cũng tìm thấy. Kể các hiệu Annam làm và buôn các thứ mũ tây ở Hà-thành thì hiệu này mở trước nhất, buôn to thứ nhất mà các kiểu lịch-sự cũng thứ nhất. Hiệu « Hai-chinh » đã lo chế các thứ mũ lịch-sự cho những người cải Âu-phục thì cũng không quên những người vẫn giữ Nam-trang là chế ra bao nhiêu thứ khăn xếp bằng lượt, nhiễu hay chi chi cũng có và các thứ ô hay là dù cho cả đàn-ông đàn-bà.

Hàng bán đồ bổ dưỡng cho người ta, nhất là cho trẻ-con thì nên kể dan hàng của hiệu sữa *Nestlé* ở khu nhà D số 24 ai đến xem hiệu ấy cũng biếu một quyển sách dạy cách pha sữa thế nào. Không cần phải nói thì ai cũng biết rằng sữa này nổi tiếng nhất hoàn-cầu và bổ dưỡng cho người ta biết chừng nào. Ăn sữa tươi đã biết rằng tốt thật, song ở đây bò nuôi không được tốt, cách vắt đã không sạch lại thêm cái điều chác của người bán sữa đem pha chất khác vào để lấy lời nhiều, thành-thử ăn sữa hộp bao giờ cũng chắc chắn hơn là ăn sữa tươi. Những trẻ-con mà người mẹ không nuôi lấy hay là không tìm được vú sữa thì chi bằng cho nó ăn sữa bò cứ béo tốt một ngày một trông thấy. Các bà các cô hễ đi xem hội-chợ thì chớ có bỏ quên dan hàng ấy mà không vào. Ai muốn dùng thử thì hiệu ấy bao giờ cũng biếu những hộp con để làm mẫu.

MUỐN CHO KHỎE MẠNH

Thì nên dùng thuốc Quintonine. — Một lọ Quintonine pha với một lít rượu vang thường mà uống thì không còn thuốc bổ nào bằng. Giá 0$60.

Bán tại hiệu Bào chế Blanc, phố Paul-bert Hanoi.

Các ngài biết phòng xa là khi có bệnh đến chữa quan đốc tờ Hi-CƠ-MAN sẽ được một ông thầy có giá trị, danh-tiếng, chuyên môn trông-nom.

Hỏi tại: Hàng-gió, 33, Hanoi.

Lời cám ơn của hội Quảng-thiện. — Về hai buổi hát cải lương Hạnh - Nguyên cùng Hồ mà ông Nguyễn-ích-Hợp cùng mấy ông bạn tửu đứng lên xin giúp bản Hội tối hôm 17 và 18 Novembre vừa rồi tại nhà Hát Tây để lấy tiền mở rộng khu làm phúc trong Nghĩa-trang của bản Hội thì nay tính toán các món chi thu đã xong vậy bản Hội xin có lời trân trọng cảm tạ các ông, các bà chung thành phố đã vì việc thiện mua vé đi xem hát.

Bản Hội chậm đăng báo là vì có ý muốn biết các món chi thu thật được minh bạch, nên phải lập một tiểu Hội-đồng soát lại các thứ vé bán được bao nhiêu còn lại bao nhiêu, và các đơn chi tiêu là bao nhiêu, nay tiểu Hội-đồng ấy khám đã xong vậy xin đăng trình như sau này :

Tiền bán vé được 641$90; Tiền ông Đào văn-Sử Tham-tá sở xe Hỏa Vân-nam cúng vào Hội không lấy vé đi xem hát 1 đồng; Cộng 641$90; Tiền chi tiêu : Hội Quảng-thiện tiền 73$16 ; Ban Tài-tử tiền 251$96; Cộng 325$12; Còn lại được 317$78.

Bản Hội cũng có lời cảm tạ : 1. Ông Nguyễn-ích-Hợp và ban Tài-Tử; 2. Các ông chủ nhà báo đã có lòng giúp việc thiện mà đăng báo cho mấy hôm không tính tiền ; 3 Các ông chủ nhà in Long-quang và Ngô-tử-Hạ đã in vé và prospectus không lấy tiền ; 4. Ông chủ nhà in Thanh niên đã in programme lấy hạ giá ; 5. Ông Tụ-Minh mắc đèn điện cây hoa mà không lấy tiền ; 6. Ông Thành-xuân-Phụng cho mượn sào và cho cờ đi đồng ; 7. Các ông nào đã có lòng giúp bản Hội trong hai buổi hát ấy. Các món chi thu rất là minh bạch có đủ tờ chứng chỉ cả.

Ban Trị sự hội Quảng-thiện lại báo.

Nạn ô tô. — Hai người chết chẹt ô-tô ở đường ga đã đăng trong số báo hôm qua, nay xét ra một người tên là Ng-thị-Lam 50 tuổi, quán làng Đình bảng, huyện Kim bảng (Hànam) và một người tên là Ng-hữu-Dạo 24 tuổi, làm nghề thầy bói ở Chợ dừa (Hàđông).

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

[illegible]

CÔNG-TY ALFRED & Cie

60, Bd Gambetta (đường hàng Cỏ)

HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng :

Hanoi : Cinéma Pathé (Bờ hồ)

Cinéma Tonkinois (hàng quạt)

Haiphong : Cinéma Gaumont

Cho thuê -- Mua -- Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng

Xưởng riêng để chữa

Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ xem mất bao nhiêu vốn.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại : để giấy chủ tại

Cinéma Pathé số 543

Nhà giấy : 546

CẨN TRỌNG. -- công-ty Alfred et Cie không phải là cùng một hiệu với [illegible]

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ba người sao mất một. — Có ba người đánh cá là Hoàng-đình-Tài, Nguyễn-văn-Bảo và Hoàng-văn-Lý cùng nhau đi đánh cá đã hơn một tháng nay, không thấy tin tức gì. Đến hôm vừa rồi, chỉ thấy Hoàng-đình-Tài và Nguyễn-văn-Bảo về thôi: còn Hoàng-văn-Lý, 18 tuổi, thì không thấy về nữa. Anh và vợ Hoàng-văn-Lý hỏi, thì hai người kia nói chẳng gây gổ làm sao cả. Bởi vậy đã trình sở sen-đầm bắt hai người ấy giam hỏi cho rõ nguyên-ủy cái việc lạ-lùng ấy ra sao.

BẮC-NINH

Việc nhà Mme Tiếp bị mất cướp. — Việc Mme Tiếp ở phố Ninh-xá bị mất cướp đêm hôm 19 novembre vừa rồi, là việc đã thuật ở trong một số báo trước, thì nay xét ra tình nghi

(Xem trang thứ ba cột thứ ba)

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CLCIV

Trần-công-Phụ xin cấm học-thuyết của ông Trình Di, vua Cao-tôn nghe theo Hồ-an-quốc dâng sớ tâu rằng: «Đạo họ Khổng và họ Mạnh đã lâu không truyền lại, từ khi anh em họ Trình (Trình-Hiệu và Trình Di) mới phát minh ra, rồi sau người đời mới biết đạo họ Khổng và họ Mạnh. Bây giờ muốn cho kẻ theo học chuộng đạo họ Khổng và họ Mạnh, mà cấm không được theo học thuyết của Trình-Di, có khác gì muốn cho người ta vào nhà mà cấm không cho đi qua cửa. Bản triều từ năm Gia-Hựu (niên-hiệu đời vua Thần-tôn) trở về sau, ở Tây-đô thì có Triệu Ung, Trình-Hiệu và Trình-Di, ở Quan-trung thì có Trương-Tải, đều là người đạo-đức nổi tiếng ở đời, sĩ phu đều kính-trọng yêu-mến. Sau vì Vương-an-Thạch và Thái-Kinh hết sức đè nén, cho nên học-thuyết của các bực danh-hiền ấy không được thịnh-hành. Cúi xin Bệ-hạ giao cho bộ Lễ xét tìm bàn bạc, gia phong tước hiệu cho các bực danh hiền ấy, vì với họ Tuân họ Dương và họ Hàn đời xưa (Tuân-Khanh và Dương-Hùng ở đời Hán, Hàn-Dũ ở đời Đường, đều là bực danh nho, được phối hưởng ở miếu đức Khổng-tử) khiến cho sĩ-tử biết đường noi theo» Vua không nghe, và biếm An quốc ra Vĩnh-châu.

Nhạc-Phi dâng sớ nói rằng: «Tôi xin Bệ-hạ khoan kỳ hạn cho tôi, hãy gặp cơ hội tốt, thì tôi kéo đại-binh đến Lạc-Dương, Lưu-Dự tất bỏ Biện-kinh mà chạy. Lưu Dự chạy rồi, tôi thừa thắng thu phục Hà-nam và Hà-Bắc, khi ấy thì tất chu diệt được người rợ Kim». Vua Cao-tôn đọc sớ, cả mừng mà nói: «Trẫm có người bầy-tôi như thế, còn lo gì nữa» Liền vời Phi vào tẩm-các, tiếp đãi rất hậu, và bảo Phi rằng: «Công việc trung-hưng, trẫm giao cả cho ngươi». Phi bèn trù tính việc cử đại-binh đi đánh. Khi ấy Tần-Cối làm khu-mật-sứ, chuyên-chủ hòa nghị, có ý ghét Phi, bèn xin vua xuống chiếu cho Phi đến bàn việc với Trương-Tuấn. Tuấn muốn dùng Vương-đức làm đô tướng Hoài-tây. Phi nói: «Vương-Đức với Lịch-Quỳnh vốn không chịu lẫn nhau, bây giờ nếu cho người nọ thuộc quyền người kia, thì tất sinh ra tranh cạnh». Tuấn nổi giận. Phi bèn xin bãi chức về chung-chế tang mẹ ở Lư-sơn. Tuấn sang Hoài-tây duyệt binh, quan thống-chế là Lịch-Quỳnh bèn cất quân làm phản. Tuấn được tin Quỳnh làm phản, mới phàn nàn rằng không dùng lời Phi.

Vua Cao-tôn tay viết chiếu vời Nhạc-Phi ra phục chức, Phi tiếp tờ chiếu, liền dâng sớ nói: «Mới đây nghe lời Bệ-hạ truyền cho tôi ở nơi tẩm các, ai cũng bảo rằng chí Bệ-hạ đã quyết rồi, sao đến bây giờ hãy còn dùng-dằng mãi! Tôi xin đem binh lên đánh, thuận đạo giời, theo lòng người, cơ-nghiệp trung-hưng, mười phần có thể chắc được đến chín. Nếu công việc không xong, xin Bệ-hạ trị tội lừa dối của tôi, dẫu phanh thây vạn đoạn, tôi cũng đành lòng» vua không giả nhời.

Từ khi Triệu-Đỉnh bãi chức, công việc trong ngoài, đều ở tay Trương-Tuấn. Buổi ấy thiên-tử đương lưu-tâm về việc chính-trị, việc lớn việc nhỏ đều hỏi Tuấn. Tuấn là người cương-minh dũng quyết, công việc đều trôi chảy. Đến khi Lịch Quỳnh làm phản, Tuấn nhận lỗi và xin bãi chức. Vua hỏi Tuấn rằng: «Nên dùng ai thay ngươi?» Vua lại nói thêm rằng: «Dùng Tần-Cối có được không?» Tuấn nói: «Trước kia tôi tưởng rằng Cối là người khá, mới đây cùng làm việc với nhau mới biết rõ rằng Cối là người tối tăm và tâm thuật lại không ngay thẳng». Vua nói: «Thế thì dùng Triệu-Đỉnh có nên không?» Tuấn cả mừng mà nói: «Bệ-hạ được người giỏi rồi». Vua nghe theo bèn bãi chức Tuấn, và cất Triệu-Đỉnh làm thượng-thư hữu bộc-xạ.

Trương-Tuấn đã bãi chức tể tướng rồi, đình thần còn nhiều người bàn nói đến mãi, vua Cao tôn muốn đầy Tuấn đi nơi xa. Triệu Đỉnh cố sức can và nói: «Tội Trương-Tuấn chỉ là thất sách mà thôi, nếu chỉ vì thất sách, mà đem đầy ra nơi xa, thì sau này người có mưu hay kế lạ, ai dám tỏ bày ra nữa». Vua gật đầu, bèn bổ Tuấn ra Vĩnh-châu.

Trước kia khi người rợ Kim vào lấy đất Lạc-dương, Hòa-tịnh Xử-sĩ là Doãn-Đôn bị hại rồi lại sống lại. Lưu Dự mấy lần đón rước, Đôn không ra, và chạy vào đất Thục. Trương-Tuấn dâng sớ nói rằng Đôn phẩm-hạnh tài học đều hơn người xa, xin trọng dụng để giúp nghiệp trung-hưng. Vua Cao-tôn bèn xuống chiếu vời Đôn ra kinh, cất làm Sùng-chính điện thuyết-thư.

Từ khi Vương-an-Thạch bỏ kinh Xuân-thu, ở học-đường không dùng làm sách giáo-khoa. Hồ-an-Quốc thở dài mà nói: «Kinh Xuân-thu là sách của Tiên-thánh tay ngài chép, là một bộ sách truyền tâm của ngài, thế mà nhân-chủ không được nghe, sĩ tử không được học, thật là một việc đáng tiếc lắm» An-Quốc bèn để ý nghiên-cứu kinh Xuân-thu hơn hai mươi năm, rồi làm Xuân-thu-chuyện dâng lên. Vua Cao-tôn đọc đi đọc lại rồi bảo đình thần rằng: «Xuân-thu chuyện của Hồ-an-Quốc, thật là trúng ý tiên-thánh» Bèn xuống chiếu ngợi khen và thăng chức cho An-quốc, chiếu chỉ vừa xuống thì An-quốc mất. Vua thường bảo Triệu-Đỉnh rằng: «Chuyện Xuân-thu của Hồ-an-Quốc, trẫm thường để ở bên chỗ ngồi, cứ hai mươi bốn ngày, lại đọc khắp một lượt. Ở trong cung cấm, trẫm cũng có nhật-khóa, xong buổi triều sáng lui vào, thì đọc chương sớ của đình-thần, sau bữa cơm sáng thì đọc kinh Xuân-thu và sách Sử-ký, sau bữa cơm tối thì đọc các chương sớ của các quan tỉnh ngoài, đêm thì đọc kinh Thượng-thư, đến canh hai mới nghỉ. Trần-công-Phụ thường can trẫm không nên tập chữ, bảo rằng chữ viết không cần phải để ý đến, nhưng trẫm thì lấy rằng tập viết cũng còn hơn ham chuộng cái khác, nhưng cũng không đến nỗi bỏ việc».

(Còn nữa) Tiểu mai

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Bức họa phù dung

(*Tiếp theo*)

Từ đấy trở đi, mỗi khi thuyền chủ gọi Vương-thị là con dâu. Vương thị dạ liền, nên cũng thực lòng thương mến, tịnh không đề phòng có sự gì khác. Hơn một tháng nữa con thứ hai thuyền chủ vẫn chưa về, nhân khi gặp tiết Trung-thu, thuyền chủ hội họp các anh em thân thuộc dưới thuyền, mua rượu thịt làm cỗ bàn thiết đãi sai nàng Vương-thị nấu nướng, trần thiết tửu hào, chúng người ở trong thuyền uống rượu thưởng nguyệt, đứa nào đứa ấy uống say đứ đừ, ngả nghiêng lảo đảo, cuộc rượu chưa tàn mọi lũ bọn đã nằm ngả say như chết. Vương-thị nghĩ thầm rằng: «Lúc này chẳng đi, còn đợi lúc nào». May đâu thuyền ấy kề liền bờ sông. Vương-thị nhảy thoắt lên bờ, nhân đêm sáng giăng vằng vặc, nên cũng dễ nhận đường đi, hết sức bôn tẩu. *Đêm khuya thân gái dặm trường nửa e đường xá nửa thương dãi dầu.* Dìn dẫn đi mãi đến lúc giăng tà, giời đã gần sáng, mới trông xa thấy trong rừng cây lộ ra một mái nhà ngói. Chạy lại tới nơi, thì là một nơi am-viện (nhà chùa), cửa ngoài đóng chặt, trông lên trên cổng có ba chữ «*Mộng-Vân tự*». Định gọi cửa, nhưng còn e không biết trong ấy sư nam hay là sư nữ, Đang đợi một lúc, chợt thấy cửa mở, một con nữ đồng ở trong đi ra gánh nước. Vương thị bây giờ mới chắc rằng chùa này có sư nữ trụ trì, trong tâm lấy làm mừng rỡ, liền đi thẳng vào, xin vào bái kiến viện-chủ (tức là sư cụ).

Viện-chủ hỏi:

— Nữ-nương ở xứ nào lại, sáng sớm đến chùa đây hỏi có sự gì?

Vương-thị nói thảo ra rằng:

— Thiếp là vợ lẽ viên huyện-úy ở Vĩnh-gia, nhân vì người vợ cả hung hãn, thường hay đánh mắng tàn tệ. Người chồng thiếp thuê thuyền đi phó nhậm, đỗ thuyền nghỉ ở bên sông, đêm qua gặp tiết Trung-thu ngoạn nguyệt, sai thiếp lấy chén uống rượu, thiếp nhỡ chén ngã xuống nước. Người vợ cả nổi giận, phát tác lên rằng, phải đem thiếp đánh cho kỳ chết mới thôi. Thiếp tự nghĩ ở lại tất không thể sống được. Nhân lúc hai vợ chồng nhà huyện-úy uống rượu ngủ say, thiếp liền thừa cơ trốn chạy đến đây.

Vương-thị nói xong, khóc lóc thảm thiết.

Viện-chủ thấy nàng cử chỉ đoan trang, ý muốn thu dụng làm môn đồ. Bảo rằng:

— Sư già này có một lời nói thật, không biết ý nàng có bằng lòng không?

Vương-thị nói:

Thiếp chẳng may gặp cơn hoạn nạn chốn chạy đến đây, nếu được sư bà chỉ giáo đường phương tiện cho, còn gì hơn nữa.

Viện-chủ nói:

— Tiểu-viện ở chốn sơn lâm rất là u tĩnh, vả lại có vài ba người đồng bạn đều là thuần cẩn. Nương-tử có chịu bỏ hẳn dục tình, cùng với ta theo đạo phật không?

Vương-thị lễ tạ nói rằng:

— Nếu sư bà rộng mở cửa từ bi, dung thu cho làm độ tử, thực bằng cứu vớt ra khỏi bể trầm luân, còn phúc nào to bằng. Thiếp xin tình nguyện phụng mệnh.

Viện-chủ mừng rỡ, sai tiểu đánh chuông khánh, thắp đèn nhang, lên lễ tam-bảo, gọt tóc cho nàng Vương-thị, đổi pháp-danh gọi là Tuệ-Viên.

Từ đấy Vương-thị ăn mặc nâu sồng ra mùi thanh tịnh, ra vào phòng trai hầu hạ sư bà, học tập kinh kệ.

Cứ mỗi buổi sáng sớm, Tuệ-Viên lại thắp hương đến trước tòa phật quan âm, lâm râm khấn vái, giãi bầy tâm sự, cầu phật cứu khổ cứu nạn, Cứ luôn như thế đã hơn một năm.

Một hôm có hai người khách vào chùa lễ phật. Sư bà nhận mặt thì là hai người thí chủ ở địa hạt ấy, (thí chủ nghĩa là người hay đem lễ vật đến lễ nhà chùa) lưu lại mời thụ trai. Hai người ăn cơm nhà chùa xong, không có gì kính tặng lại, hôm sau mới mang một bức tranh có vẽ cây phù dung đến tặng nhà chùa. Viện-chủ nhận bức tranh treo lên vách. Khách đã về rồi, Tuệ-Viên lên hầu sư bà, trông thấy bức họa lấy làm lạ, ngắm kỹ lúc lâu, hỏi sư bà rằng:

— A-di đà-phật. Bạch sư bà bức họa này ở đâu đem đến.

Viện-chủ nói:

— Bức họa này của hai anh em nhà Cố A Tú là người cùng huyện phát tâm cúng bản tự đấy.

Tuệ Viên (Vương-thị) hỏi:

— Bạch sư bà hai anh em nhà ấy làm nghề nghiệp gì?

— Hai anh em nhà ấy là thuyền hộ, thường đi các nơi giang hồ chở thuyền thuê làm kế sinh nhai. Mới rồi bỗng tự nhiên thấy đại phát tài, có nhiều người nói «Vì hai anh em nhà ấy ăn cướp của bọn khách-thương, cho nên chóng giàu có». không biết thực hư thế nào

— Bạch sư bà, Hai người ấy có thường hay đến đây không?

Hai người ấy năm thì mười họa qua đây, mới vào chơi chùa, chứ không thường đến.

Vương-thị hỏi han rõ ràng, trông bức họa lại càng thương tâm, bèn cầm bút thảo vài bốn câu lên khoảng trên rằng:

— Nét bút phong lưu khéo tuyệt vời
Phù dung nguyên vẹn mấy cành tươi
Ngăn đạo ong bướm hoa chưa rụng.
Xa lánh phong sương nụ vẫn cười.
Ủ rũ vẻ sầu thương bạn cũ
Điểm trang sắc nhạt bạn thuyền trai.
Kiếp này ân hận duyên đã hết,
Nguyện tái sinh duyên tạc một lời.

(Còn nữa) Thạch-hằng dịch thuật

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. : : : 0$30
Tiền cước mỗi quyển : 0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(*Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.*)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rất rẻ.

Hỏi M. Nguyễn-văn-Toa * 58 phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Xe ô-tô
(Automobiles)

Bán giá vất đi 1000$ xe ô-tô hảo hạng «de Dion Bouton» 8 mã-lực, kiểu mới, chạy nhanh 80 km, một giờ, 7 lít xăng, 100 km. 4 chỗ ngồi, sơn mới, điện mới, rất nhiều đồ phụ. Hỏi tại: M. Francony, 45, đường Gia-long, Hanoi, về buổi trưa. 7.558

BÁN: Xe ô-tô hòm 4 chỗ ngồi, «Peugeot» 11 mã lực giá 20 000f.

Xe kiểu du lịch «Chenard Walker» 4 chỗ ngồi giá 10 000f.

Hỏi tại 130, đường Quan-thánh, Hanoi. 75 91

Muốn bán xe ô-tô du-lịch «Renault» 10 mã lực kiểu năm 1925, số T. 4649 mới sửa sang lại. Hòm điện mới. Còn sáu tháng bảo hiểm nữa. Giá 1.260$.

Hỏi tại: 39, đường Quan-thánh 7597

Một dịp hiếm có: muốn bán xe Fiat, 7 mã-lực, 4 chỗ-ngồi, còn mới nguyên, chạy rất êm, nhiều đồ phụ -- hỏi số 10, Rue Colomb, từ 11 giờ đến 1 giờ rưỡi. 7612

Xe-đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Muốn bán xe mô-tô «Terrot» thượng hảo-hạng, kiểu xe 1923, mới dùng có 8 000 km.

Hỏi tại bản-quán. 7609

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

AI BIẾT BẢO DÙM

Tôi có một người chồng tên là Vũ-văn-Chúc nguyên quán ở Phú-lộc, tổng Văn-thái, huyện Cẩm-giàng, tỉnh Hải-dương năm nay 46 tuổi, người đen, sói tráng, trên đỉnh đầu không có tóc, môi trên có sẹo, có tính điên, ngày hôm mồng hai tháng tám ta đi ra Hanoi, rồi không thấy về, tôi đã đi tìm mọi nơi không thấy. Vậy ông bà nào thấy hình giạng người như thế ở đâu, xin làm ơn giữ lại cho, hoặc giao đưa đến tận nhà tôi ở làng Hòa-mạc, tổng Trác-bút, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà-nam, sẽ xin chịu tiền lộ phí và hậu tạ.

Hoặc ông bà nào ở xa thấy người như thế cũng xin làm ơn gửi thư cho biết để tôi đến đón về xin cảm ơn vạn bội.

Phạm-thị-Ninh
Ở làng Hòa-mạc, tổng Trác-bút,
7.574 huyện Duy-tiên, (Hanam)

Tên tôi là Phạm-văn-Biện, tôi có thằng con tên là Phạm-văn-Khang 15 tuổi bỏ nhà đi từ hôm mồng chín tây vừa rồi.

Khi nó đi nó đội một cái khăn xếp, mặc một cái áo dài thâm, một cái áo cánh trắng, và một cái quần trắng đỏ mực.

Hình giạng: Mắt nó to hơi cận thị nó có một cái xẹo ở đuôi con mắt, mặt trái soan, đầu rẽ giữa, người vừa phải.

Vậy ông bà nào thấy nó ở đâu thì bắt nó về nó hết bao nhiêu tiền lộ phí tôi xin hồi lại và hậu tạ, và xin cảm tạ vạn bội.

Phạm-văn-Biện
7610 25, Rue G. Lamblot, Hanoi.

Tôi có người cháu ngoại tên là Đỗ-liên Phương năm nay 29 tuổi người nhỏ bé trước làm giáo học Phủ Bình gia, thuộc tỉnh Lang-sơn hơn 3 năm rồi đổi về trường Đông-triều một năm, sau đổi lên giáo-học ở trường Bắc-kạn, vì vợ con chết cả thành phát phiền như người điên bỏ trường đi độ trước tôi đã nghe ở báo Trung-Bắc đăng rằng, sở cảnh-sát bắt ở Hanoi vì tôi là cậu ngoại mà ở xa cho nên vắng nghe thấy tưởng rằng không đến nỗi như thế, cho nên không để ý đến, bây giờ tôi hỏi ra mới biết tên Đỗ-liên-Phương giáo học trường Bắc-kạn bỏ đi là cháu bây giờ không biết đi đâu hoặc làm ở đâu hoặc bị vận hạn sa sút đi lang thang không có công việc làm thì viết giấy cho tôi, dù không có tiền lên thì tôi gửi tiền cho mà lên với tôi, tôi cho công việc làm, hoặc ông bà nào thấy người như tên tuổi như thế viết giấy cho tôi xin hậu tạ và cảm ơn lắm.

Hoàng-văn-Sò dit Cai Một
Tacheron aux Mines de Bac-Nhung
7611 Tuyên-Quang

Lặt vặt
(Divers)

CÁO-BẠCH

Hà-đông, ngày 8-11 1928

Thưa cùng các ông, các bà thập phương, Bản tự Nguyễn thị Khải và làng chúng tôi, có nhiều ngôi mả lâu năm ở ruộng cạnh chùa Mỹ quang, xã Mỹ đức, tổng Vĩnh an, huyện Hoàn long, mà không thấy ai thăm viếng gì đến, nên bản-tự và dân chúng tôi đã xin phép quan bản tỉnh cho cất vào nội địa. Nay chúng tôi xin đăng báo trong ba tháng, nếu ông bà nào có mồ mả ở chỗ ấy, xin đến tại chùa Mỹ quang lấy thẻ mà cầm nhận; không có hết hạn là ba tháng bản-tự xin cất làm phúc vào nội-địa.

7 585 *Bản-tự: Ng-thị-Khải*

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người tìm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Số 161

Nhi-nữ anh hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Công tử nói:

Ngày nay tôi dẫu nhờ phúc tổ cơ vừa được lên cái địa vị ấy, nhưng nghĩ mình tuổi trẻ tài hèn, không biết có thể xứng chức được không.

Hai vợ nghe nói đến liếc mắt trông nhau, lấy làm kính phục lắm.

Lại nói chuyện *An* lão gia lúc ấy thấy con đã làm nên quan to rồi, trong lòng vui mừng lắm, lại nhân ở nhà nhàn rỗi không có việc gì, sực nhớ *Đặng cửu-công* năm nay vừa thọ được chín mươi tuổi, vừa rồi có gửi tin đến hỏi thăm, lại nhớ năm trước có hứa đến ngày làm lễ hạ thọ của tuần ấy đến tận nhà mừng, liền bảo thái-thái và hai con dâu sắp sửa hành trang cùng các lễ vật, cùng *Trình đại bộc* và mấy người nhà là *Hoa-trung, Lương tài* và *Diệp-thông Lưu-trá* ra đi. Lão gia lúc ấy trong lòng rất là an nhàn không có điều gì bận bịu, nên muốn nhân chuyến đi ấy, dọc đường thăm xem các nơi thắng cảnh danh lam.

Khi đi đến thành Trác-châu, sai người nhà mang hành trang vào nhà trọ, rồi cùng mấy người nhà hỏi thăm đến miếu Thiên-tề, là một tòa miếu rất to, và có chim phượng hoàng làm tổ ở trên những cây cao trong miếu ấy.

Lão gia vào tới nơi, trước hết đi xem các câu đối và các văn bia, rồi thấy già trẻ giai gái lũ lượt kéo vào làm lễ xin thẻ, đông có hàng trăm hàng nghìn người. Khi lão gia xem hết mọi nơi rồi, trông ra mặt giời đã gần gác non đoài, thầy trò bảo nhau cố len cái đám người đông để ra về, bỗng thấy một người đạo sĩ mình mặc to vải lam, đầu đội nón lá rách, một tay cầm cái trống con, một tay cầm cái phách, vừa gõ vừa đọc nghêu ngao, len vào trong những chỗ đông người mà xin tiền, trông thấy *An* lão gia liền ngửa cái nón ra, miệng đọc mấy câu rằng:

Tháng ngày như nước chảy xuôi,
Gió mưa dầu dãi kiếp người đáng thương
Trăm năm một giấc kê vàng.
Bừng con mắt dậy giàu sang đâu là.
Phong trần những hổ thân ta,
Nửa đời mê tối nay đà tỉnh ra.
Gớm thay cái bả phồn hoa,
Làm người say đắm nghĩ mà đáng ghê.
Ai ơi xin lắng tai nghe,
Mau mau thức tỉnh giấc mê kẻo mà,

Người ấy đọc rồi, lại gõ trống đọc mấy bài đàn từ, vì huyên náo quá lão gia không nghe rõ hết, nhưng xét ra đều một ý chán đời như thế cả, cuối cùng lại nghe đọc mấy câu rằng:

Ai ơi xin tỏ lòng nhau,
Lắng tai ghi nhận mấy câu giãi bày
Rồi đây nam bắc đông tây,
Mặt giời lặn núi chim bay về rừng
Bao này lưng túi gió giăng,
Quạt lông dép cỏ băng chừng non cao.

Người ấy hát xong, ai nấy đều thi nhau thưởng tiền, lão gia liền lấy ra năm lạng bạc quẳng vào cái nón lá, người ấy dập đầu lạy tạ, rồi quay đi, lão gia cũng đi về nhà trọ, vừa đi vừa nghĩ về cái ý tứ trong bài hát của người đạo sĩ ấy.

Khi về đến nhà trọ, thì giời đã tối, người nhà chăm đèn và dọn cơm ra mời lão gia xơi. Khi vừa ăn xong lão gia đang hỏi chuyện nhà hàng, bỗng thấy *Lưu-trá* vào bẩm rằng:

Thưa lão-gia, ở ngoài cửa có một người xin vào yết kiến.

Lão gia hỏi:

Ta đến đây có quen ai mà có người xin vào yết kiến?

Lưu-trá nói:

Người ấy con đã có gặp, mà quên bẵng không biết là gặp ở đâu. Người ấy nói là cứ để cho vào thì tự khắc lão gia nhận ra được.

Lão gia bảo *Hoa-trung* chạy ra xem là ai, thì *Hoa trung* liền nói rằng:

Không cần phải xem, lúc nãy con ở ngoài về đã trông thấy rõ, hắn chính là người đạo sĩ vừa đánh trống vừa hát ở miếu Thiên-tề lúc buổi chiều đó.

Lão gia liền mắng *Lưu trá* rằng:

Mới gặp lúc ban chiều, mà bây giờ mày đã quên ư?

Hoa trung nói:

Lão gia chớ lấy làm lạ, vì người ấy ban chiều ăn mặc khác, bây giờ ăn mặc khác, lúc con mới trông thấy, nhìn kỹ mới nhận ra, con nghĩ lão gia chẳng cần gì phải tiếp kiến hắn, nên có bảo hắn về, nhưng hắn nhất định không về, nói rằng cứ phải vào bái kiến lão gia, và nói rằng hắn đã được thường gặp lão gia ở Hoài-an. Con hỏi họ tên là gì, thì hắn không nói, bảo là cứ để cho vào, lão gia trông thấy liền nhận ra ngay.

Lão gia nghe nói lấy làm lạ quá, không nghĩ ra là ai, rồi bảo *Hoa trung* rằng:

Nhà ngươi ra gọi người ta vào xem nào.

Một lát người ấy vào, lão gia vừa toan đứng dậy, thì người ấy đã đến đứng ở trước mặt, cúi mình vái chào mà nói rằng:

Thủy-tâm tiên sinh bấy lâu vẫn được mạnh giỏi chứ. Tiên-sinh có nhận biết cái người trước kia ngồi thường hát ở trên chiếu, bây giờ đi bán hát ở dọc đường này là ai đây không? Tiên sinh ơi! Cái thân thế tôi, so buổi trước với bây giờ, thực không khác gì đã hóa ra hai kiếp vậy.

HỒI THỨ BA MƯƠI TÁM

Ba trăm lạng bạc tặng kẻ thâm thù.
Chín mươi tuổi già, sinh hai quí tử.

Lại nói chuyện lúc ấy *An* lão gia nghe người đạo sĩ nói như thế, lấy làm lạ quá, không nghĩ ra là ai, mới ngước mắt nhìn xem, ngờ là ai kia, chẳng là quan Hà-công tổng đốc. *Đàm-nhĩ âm* ở Hoài-an đã hặc tâu bắt giam mình khi trước. Lão gia giật mình, vì không ngờ đời mình lại còn gặp hắn, nay bỗng dưng lại gặp ở đây, trong lòng lấy làm áy náy lắm, liền liếc mắt bảo các người nhà đều lánh ra chỗ khác, chẳng kịp mặc áo ngoài, chỉ vội vàng lấy cái mũ đội, rồi quay lại nói rằng:

Tôi cứ tưởng *An-học-hải* này, không ngờ ngày nay lại được gặp cụ lớn ở đây, buổi ban chiều gặp ở trong miếu vì vô tình nên không biết mà lạy chào, bây giờ cụ lớn quá bộ đến đây, lại không biết trước mà nghênh tiếp, nghĩ lại thực lấy làm sợ hãi. Nhưng ở đây dẫu là nơi quê kệch, cũng không nên bỏ lễ, vậy xin đưa cụ lớn ngồi lên trên, cho tôi được lạy chào.

Đàm nhĩ âm luống cuống mà nói rằng:

Thủy tâm tiên sinh ơi, xin tiên-sinh chớ gọi tôi là cụ lớn nữa, kẻo làm cho tôi phải xấu hổ đến chết mất. *Thủy tâm* tiên sinh ơi, tôi đây, cũng còn được chút lòng người, không phải là không biết xấu hổ, nếu không phải là việc không thể nào đừng được, thì không khi nào lại dám mặt dầy mày dạn mà đến đây.

An lão gia thấy *Đàm nhĩ âm* rất ý hổ thẹn quá, nên không cần nệ lễ phép nữa, chỉ vái mình ba cái, rồi chia chủ khách cùng ngồi, sai người nhà pha trà, lão gia tự cầm một chén mời uống. *Hoa trung* đứng bên ngoài lắng tai nghe mãi mới biết chính là *Đàm nhĩ âm*, khi trước làm tổng đốc Hà-công, vì muốn ăn lễ không được, đã bắt giam lão gia mình, làm cho xuýt nữa người mất nhà tan, định chạy vào nói tội hắn mấy câu, nhưng lại sợ lão gia quở mắng, nên không dám vào cứ đứng ngoài hậm hực ra ý căm tức lắm, rồi thấy lão gia vui vẻ mà hỏi hắn rằng:

Cụ lớn mông ân được về từ bao giờ, không vào kinh sư, không về quê hương, lại quanh quẩn ở đây làm gì? Sao lúc ban chiều ở miếu Thiên-tề lại ăn mặc giả làm đạo-sĩ như thế?

(*Còn nữa*)

Zadig ou la Destinée

VOLTAIRE

(Suite)

— Vous êtes de grands ignorants tous tant que vous êtes! s'écria le Grec: est-ce que vous ne savez pas que le Chaos est le père de tout, et que la forme et la matière ont mis le monde dans l'état où il est? » Ce Grec parla longtemps; mais il fut enfin interrompu par le Celte, qui, ayant beaucoup bu pendant qu'on disputait, se crut alors plus savant que tous les autres, et dit en jurant qu'il n'y avait que Teutath et le gui de chêne qui valussent la peine qu'on en parlât; que, pour lui, il avait toujours du gui dans sa poche; que les Scythes, ses ancêtres, étaient les seuls gens de bien qui eussent jamais été au monde; qu'ils avaient, à la vérité, quelquefois mangé des hommes, mais que cela n'empêchait pas qu'on ne dût avoir beaucoup de respect pour sa nation; et qu'enfin, si quelqu'un parlait mal de Teutath, il lui apprendrait à vivre. La querelle s'échauffa pour lors, et Sétoc vit le moment où la table allait être ensanglantée. Zadig, qui avait gardé le silence pendant toute la dispute, se leva enfin: il s'adressa d'abord au Celte, comme au plus furieux; il lui dit qu'il avait raison, et lui demanda du gui; il loua le Grec sur son éloquence, et adoucit tous les esprits échauffés. Il ne dit que très peu de chose à l'homme du Cathay, parce qu'il avait été le plus raisonnable de tous. Ensuite il leur dit: « Mes amis, vous alliez vous quereller pour rien, car vous êtes tous du même avis ». A ce mot, ils se récrièrent tous « N'est-il pas vrai, dit-il au Celte, que vous n'adorez pas ce gui, mais celui qui a fait le gui et le chêne? – Assurément, répondit le Celte. — Et vous, monsieur l'Égyptien, vous révérez apparemment dans un certain bœuf celui qui vous a donné les bœufs? Oui, dit l'Égyptien.

Le poisson Oannès, continua-t-il, doit céder à celui qui a fait la mer et les poissons – D'accord, dit le Chaldéen. – L'Indien, ajouta-t-il, et le Cathayen reconnaissent comme vous un premier principe; je n'ai pas trop bien compris les choses admirables que le Grec a dites, mais je suis sûr qu'il admet aussi un Être supérieur, de qui la forme et la matière dépendent ». Le Grec, qu'on admirait, dit que Zadig avait très bien pris sa pensée. « Vous êtes donc tous de même avis, répliqua Zadig, et il n'y a pas là de quoi se quereller » Tout le monde l'embrassa. Sétoc, après avoir vendu fort cher ses denrées, reconduisit son ami Zadig dans sa tribu. Zadig apprit en arrivant qu'on lui avait fait son procès en son absence et qu'il allait être brûlé à petit feu.

CHAPITRE XIII

Les Rendez-vous.

Pendant son voyage à Bassora les prêtres des étoiles avaient résolu de le punir. Les pierreries et les ornements des jeunes veuves qu'ils envoyaient au bûcher leur appartenaient de droit; c'était bien le moins qu'ils fissent brûler Zadig pour le mauvais tous qu'il leur avait joué. Ils accusèrent donc Zadig d'avoir des sentiments erronés sur l'armée céleste; ils déposèrent contre lui, et jurèrent qu'ils lui avaient entendu dire que les étoiles ne se couchaient pas dans la mer. Ce blasphème effroyable fit frémir les juges; ils furent prêts de déchirer leurs vêtements quand ils ouïrent ces paroles impies, et ils l'auraient fait, sans doute, si Zadig avait eu de quoi les payer; mais, dans l'excès de leur douleur, ils se contentèrent de le condamner à être brûlé à petit feu. Sétoc, désespéré, employa en vain son crédit pour son ami; il fut bientôt obligé de se taire. La jeune veuve Almona, qui avait pris beaucoup de goût à la vie et qui en avait obligation à Zadig, résolut de le tirer du bûcher, dont il lui avait fait connaître l'abus. Elle roula son dessein dans sa tête sans en parler à personne. Zadig devant être exécuté le lendemain, elle n'avait que la nuit pour le sauver: voici comme elle s'y prit en femme charitable et prudente.

Elle se parfuma, elle releva sa beauté par l'ajustement le plus riche et le plus galant, et alla demander une audience secrète au chef des prêtres des étoiles. Quand elle fut devant ce vieillard vénérable, elle lui parla en ces termes: « Fils aîné de la grande Ourse, frère du Taureau, cousin du grand Chien (c'étaient les titres de ce pontife), je viens vous confier mes scrupules. J'ai bien peur d'avoir commis un péché énorme en ne me brûlant pas dans le bûcher de mon cher mari. En effet, qu'avais-je à conserver? une chair périssable, et qui est déjà toute flétrie ». En disant ces paroles, elle tira de ses longues manches de soie ses bras nus, d'une forme admirable et d'une blancheur éblouissante. « Vous voyez, dit-elle, le peu que cela vaut ». Le pontife trouva dans son cœur que cela valait beaucoup. Ses yeux le dirent, et sa bouche le confirma: il jura qu'il n'avait vu de sa vie de si beaux bras. « Hélas! lui dit la veuve, les bras peuvent être un peu moins mal que le reste; mais vous m'avouerez que la gorge n'était pas digne de mes attentions ». Alors elle laissa voir le sein le plus charmant que la nature eût jamais formé....

(A suivre)

Chuyện chàng Gia-Địch

(tức là câu chuyện về số mệnh)

NGUYỄN-VĂN-HIẾU dịch

(Tiếp theo)

— Người Hi-lạp bèn to tiếng nói rằng: « Các bác đều là bọn tối ngu xuẩn cả! Các bác há không biết rằng đức Hỗn-mang đã sinh ra mọi vật, và thế-gian ngày nay được thế này là do hình do chất hay sao? » Người Hi-lạp còn đang nói mãi không thôi, sau người Sơn-đà mới cướp lời mà dự một phần vào cuộc tranh luận. Trong khi họ cãi nhau thì người ấy uống rất nhiều rượu, nên bấy giờ tưởng rằng mình tài giỏi hơn tất cả mọi người, mới vừa văng tục vừa nói rằng chỉ có thần Tư-đa và tầm-gửi cây sên là đáng cho người ta nói đến thôi. Hắn nói bao giờ trong túi hắn cũng có lá tầm gửi sên, và chỉ có tổ tiên hắn là giống rợ Xích đà mới đáng gọi là những người phúc-hậu nhất đời; và tuy rằng giống rợ Xích-đà thỉnh thoảng có ăn thịt người thật, song không ai dám vì thế mà đem lòng khinh dể nước hắn; sau cùng hắn nói rằng nếu kẻ nào dám nói phạm đến thần Tư-đa thì hắn sẽ bảo cho biết tay. Cuộc cãi nhau bây giờ càng thêm kịch liệt và Xê-tốc xem chừng sắp sửa đến lúc đánh nhau lưu huyết rồi đây. Gia-địch vẫn ngồi im từ lúc bắt đầu có cuộc tranh luận, bấy giờ mới đứng dậy, và trước hết nói với bác Sơn-đà, là người có vẻ tức giận hơn cả. Chàng bảo bẩn ta nói hợp lý và hỏi xin một ít lá tầm gửi. Rồi chàng khen người Hi-lạp có tài hùng biện, thế là làm cho ai giận dữ cũng phải nguôi dần. Chàng chỉ nói qua loa vài lời cùng người Trung-hoa vì người này xem ra biết điều hơn cả. Sau chàng nói với tất cả bọn ấy rằng: « Này các quý-hữu, xuýt nữa thì các quý-hữu cãi nhau vì một chuyện không đâu, vì các quý-hữu đều đồng ý với nhau cả mà. » Nghe chàng nói vậy ai nấy đều bô bô phản đối. Chàng liền nói với người Sơn-đà rằng: « Có phải là ngài không sùng bái cây tầm gửi này, mà chính ngài sùng bái đấng đã sinh ra cây tầm gửi và cây sên phải không? — Người Sơn-đà đáp: Phải lắm. — Còn ông Ai-cập, có phải ông thờ một vị thần bò là việc bề ngoài, mà bề trong thì là thờ đấng đã sinh ra bò cho các ông phải không? -- Người Ai-cập trả lời: Thưa vâng. -- Chàng lại nói: Thần ngư Oa-niết tất là kém đấng đã sáng tạo ra bể và loài cá -- Người Can-đê nói: Điều đó bỉ nhân thật biểu đồng tình. -- Gia-địch lại nói: Ông Ấn-độ và ông Trung-hoa cũng công nhận là có một đệ-nhất nguyên-lý như ngài; còn những điều cao xa mà ông Hi-lạp đã nói, tôi không được hiểu rõ lắm, song tôi chắc là ông phải chịu rằng có một vị Thượng-đế, hình nào chất nào cũng do tay Ngài mà ra cả. » Người Hi-lạp được mọi người khen phục, nói rằng: Gia-địch thật đã hiểu thấu ý mình. Bấy giờ Gia-địch mới nói lại rằng: « Thế là các ông đã đồng ý với nhau rồi, còn việc chi mà cãi cọ nhau nữa. » Ai nấy đều ôm lấy chàng mà hôn. Xê-tốc, sau khi đã bán hết các hàng hóa được rất cao giá rồi, liền cùng Gia-địch trở về. Khi về đến nhà, Gia-địch mới hay rằng trong khi chàng vắng mặt thì người ta đã xử tội chàng và khép án chàng sắp phải đem thiêu từ từ cho chết.

HỒI THỨ XIII

Những lời ước hẹn

Trong khi Gia-địch sang tỉnh Ba-xô-la, thì bọn tăng-đồ thờ các vì tinh-tú định bụng trị tội chàng. Nguyên trước kia mỗi khi có một người quả-phụ nào lên giàn hỏa thì bao nhiêu châu ngọc nữ-trang bọn tăng đồ được quyền thu nhận cả. Nay vì Gia-địch làm mất cái tục thiêu người mà thiệt thòi cho bọn họ, nên bọn họ định trả thù, ít ra cũng thiêu được chàng mới là hả dạ. Bọn họ bèn tố cáo là Gia-địch đối các vì tinh-tú trên trời có những tư tưởng sai lầm, đem kiện chàng và thề rằng đã nghe thấy chàng nói là các sao không lặn xuống biển. Các quan tòa thấy chàng dám buông lời ngạo mạn thần linh như vậy, tức giận run cả người lên; các quan nghe lời bất kính vô đạo ấy, tức đến nỗi chực xé toạc quần áo ra, và giá Gia-địch có tiền đền thì các quan cũng đã xé rồi. Nhưng tuy các quan đau lòng quá mà cũng đành bắt tội chàng phải chết thiêu từ từ vậy, chớ không còn cách hành hình nào nặng hơn nữa. Xê-tốc biết tin, dùng hết thế lực để cứu bạn, song không ăn thua gì, trong lòng đau đớn tuyệt vọng, và phải chịu nín tiếng im hơi. Nàng An-mộ-na là người quả-phụ mà nhờ có Gia-địch nên được hưởng cái khoái lạc sống ở đời, bấy giờ định cứu chàng thoát nơi giàn-hỏa, vì chính chàng đã nói cho nàng biết là một điều lạm dụng quá đáng. Nàng định bụng một mình không nói cho ai biết cả. Gia-địch đến hôm sau thì bị hành-hình nên nàng chỉ còn có một đêm hôm ấy để cứu chàng thôi. Vì nàng rất nhân từ khôn khéo nên nàng dùng cái kế sau này.

Nàng lấy nước hoa rẩy khắp mình, mặc một bộ quần áo rất lịch-sự, rất lẳng lơ để tăng cái nhan sắc của nàng lên, rồi đến xin vào hầu kín vị giáo-tổ của bọn tăng đồ thờ các vị tinh-tú. Khi nàng đến trước mặt cụ giáo-tổ rất đạo mạo thì nàng nói rằng: « Bạch đấng trưởng tử sao Đại-hùng, ngài là em ruột của vì Lao tinh, là anh họ của sao Đại-khuyển (đó là những tước-hiệu của vị giáo-tổ) nay thiếp đến đây là vì trong lòng thiếp có những điều lo sợ không an, nên muốn bầy tỏ cùng ngài để nhờ ngài giải quyết cho. Số là thiếp không lên giàn-hỏa để thiêu mình cùng thác với chồng, nên thiếp sợ rằng vì thế mà đã mắc phải một tội đại ác mất rồi. Thật vậy, thiếp còn vật chi là đáng giữ nữa? Chỉ còn cái xác thịt có thể tiêu diệt được, và nay đã hoa tàn nhị rữa mất rồi còn chi. » Nàng vừa nói vừa trụt tay áo lụa, mà giơ hai cánh tay mũm mĩm rất xinh và trắng trẻo như tuyết ra. Nàng nói: « Ngài nhìn xem, vật này còn có giá gì! » Song cụ giáo-tổ trong bụng nghĩ cho là những vật đó còn quí lắm. Cứ xem hai con mắt cụ nhìn thì đủ hiểu, và chính miệng cụ cũng nói vậy: cụ thề rằng suốt đời cụ chưa hề được trông thấy những cánh tay xinh đẹp như thế bao giờ. Nàng lại nói: «Trời ơi! Có lẽ cánh tay không đến nỗi xấu xí như các chỗ khác, nhưng ngài cũng phải chịu rằng cái ngực này thật không đáng lưu ý đến chút nào. » Rồi nàng liền để cho trông thấy vú nàng, cái vú mới xinh đẹp làm sao! Tay tạo-hóa từ xưa đến giờ chưa bao giờ đúc được một cái vú xinh xắn như vậy!...

(Còn nữa)

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

Dược liệu thuộc loài côn trùng

(Tiếp theo)

Lộc (鹿)

Tính chất khí vị

Hươu có hai giống là mi với lộc (tục gọi là nai và hươu)

Nai thì nhớn, hươu thì bé

Nai thuộc âm, cho nên đến tiết đông chí nó cảm khí dương sinh thì sừng thay rụng, đó tức là tượng dương sinh âm thoái.

Hươu thuộc dương, cho nên đến tiết hạ chí nó cảm khí âm sinh thì sừng thay rụng, đó tức là tượng âm sinh dương thoái.

Bẩm thụ tính chất mỗi giống một khác.

Công dụng

Mi lộc là vật rất có ích cho người ta, tuy rằng mi chủ bổ âm, lộc chủ bổ dương, công dụng có khác nhau thật, nhưng chủ qua cũng tư bổ can thận, thêm tinh ích tủy, cho được mạnh gân cốt, vượng khí huyết đi thôi, hòa tễ bất tất phải biện cho lắm.

Cốt rằng mỗi một cơ thể nó công dụng thế nào? cái đó phải xét cho tường tất, thì điều bổ mới ích lợi.

Lộc nhung. — Nhung là xương non bắt đầu từ khi mới mọc, chỉ trong hai tháng, là to nhớn đầy đủ, cân nặng có đến mươi mười lăm cân (hạng cân con), khi béo nung một, sinh trưởng thần kỳ như vậy, cho nên hòa tễ, nó chủ điền huyết, (điền nghĩa là bù thêm) tráng nguyên dương, ích khí tư âm, đại bổ nuy nhu (nuy nhu nghĩa là gầy yếu) nhất thiết bệnh thận hư, như tiết tinh, niệu huyết (tiểu tiện ra máu), tiểu tiện xác hoặc lợi (xác là sáng đi, lợi là nhiều nước quá), lưng đau chân đùi hoặc đầu gối run mỏi, cả cho đến đàn bà huyết băng huyết lậu chả hạn nó tư trị rất công hiệu, mà kiêm trị phong hàn tê thấp thì riêng về phần mi.

Phép chế dụng. — Nhung trọn cái nào to mập như quả cà, bóp nhũn nhũn, ngoài da mỡ mật là hạng tốt.

Cạo sạch lông, trích dấm, y phép dùng mới công hiệu.

Lộc-giác. — Giác là sừng già, sừng già tán mạt hòa tễ, chủ thanh nhiệt, hành huyết tiêu thũng tịch tà, sinh dữ gạn lấy nước khuấy thành cao, chủ ích thận bổ hư, cường tinh hoạt huyết.

Huyết ứ (bụng dưới đau trói) huyết vựng (đầu óc choáng váng), hoặc vấp ngã huyết ứ, thường dùng sinh lộc giác điều trị.

Lộc-giác-xương. — Giã cao lộc giác bám xung quanh sườn, gọi là lộc giác xương. trong tễ thuốc ôn bổ dùng lộc giác xương làm tá sứ, công dụng cũng thần hiệu.

Phụ lục. — Qui lộc nhị tiên cao.

Qui (rùa) lộc (hươu) là hai vật sinh thiêng liêng và cùng sống lâu, qui thường dấu đầu vào trong bụng, thì có thể thông nhâm mạch, tinh hoa nó tiết cả ra mai, cho nên dùng mai rùa để bổ tâm bổ thận bổ huyết, cho được tư âm, lộc thường quay mũi về sau đuôi, thì có thể thông đốc mạch, tinh hoa nó tiết cả lên sừng, cho nên dùng sừng hươu để bổ tinh bổ khí, cho được tráng dương. Vậy qui lộc nhị tiên cao, tức là nghĩa âm dương phối hợp.

Lộc-giác-giao. – Lộc giác giao là cao sừng hươu, cũng có gọi là bạch giao vị cam khí ôn không có chất độc.

Hòa tễ, nó thẳng tới vào thủ túc thiếu âm kinh, (tâm thận), và thủ túc quyết âm kinh, (tâm bào lạc can) chủ bổ hư lao, thêm tinh ích tủy, dưỡng huyết mạch, cường cân cốt, và hưng dương đạo, nhất thiết bệnh thổ huyết (khạc khái thóa cũng là thổ) hạ huyết (tiện niệu cũng là hạ), huyết băng huyết lâm, (lâm là kinh thủy lâm li nhiều ngày không sạch), huyết bĩ (bĩ là kinh thủy bế tắc), hoặc vấp ngã đứt sái, ứ huyết ngưng tụ, cả cho đến thai động phúc thống (đàn bà có mang đau bụng rồi thành [illegible]) nó tư trị rất hiệu nghiệm,

Phép nấu cao. — Gạc hươu ngâm nước dừa dòng, cạo sạch bì đen, cưa ra từng khúc, lấy rượu chế nhỏ, cho vào thạp sành, sắc thang gạn lấy nước đặc, cô thành cao.

Lộc-tủy. — Tinh huyết ngưng tụ ở trong xương, gọi là tủy, tủy chủ bổ huyết, nhuận táo, nhất thiết huyết mạch không hòa, gân co rút hoặc đau nhức tê, nó tư trị hiệu nghiệm lắm.

Phụ lục. – Cao lộc tủy hòa mật ong, chủ tráng dương đạo, khiến người ta sớm có con.

PHARMACIE MONTES NHÀ BA CHƯƠNG
Pierre Domart Successeur

Qui-khách mua hàng của bản hiệu thì được hưởng đủ các lợi quyền:

1° Bản-hiệu bán hàng rất chiều khách và rất chung-thành với khách.

2° Bản hiệu gửi hàng đi rất chóng và hàng gói ghém rất cẩn-thận.

Cao lộc tủy hòa tiết thục uống, chủ điền tinh tủy, tráng cân cốt, (bệnh ấy thì cần phải dùng nó).

Lộc-thận. — Thận là ngoại thận, thận hươu tinh khí dư dụ, cho nên dùng ngoại thận nó điều tễ đại bổ thận tạng.

Lộc-nhục. — Thịt hươu vị cam khí ôn, chủ thông huyết mạch bổ tì vị, ích khí lực.

Tráng phong méo mồm dùng thịt tươi thái mỏng dán có thể kéo cho bằng lại được.

Tê giác (犀角)

Tính chất khí vị

Tê là thần vật, tinh hoa phát tiết cả lên sừng. cho nên sừng tê, gọi là thông thiên giác, đêm trông có ánh sáng, các giống cầm thú đều kinh hãi, cả cho đến quỉ thần cũng phải lánh xa.

Tê dẫu vị khổ tối hàn, khí đại hàn nguyên không có chất độc, mà kinh hỏa hóa, thì biến thành chất độc.

Công dụng

Tê giác hòa tễ nó thẳng tới vào thủ thiếu âm tâm kinh, túc dương minh vị kinh, chủ lương huyết tán tà, trấn kinh an thần, trừ phiền giải nhiệt, bệnh thương hàn ôn dịch, và nhất thiết ung thũng, nó tư trị rất hiệu nghiệm, nhưng chỉ mài sống với nước lã hoặc nước thuốc điều phục, chứ đã mài với thuốc mà lại đun sôi, thì không uống được.

Lời cẩn án. — Giống tê ăn trăm thứ cỏ độc, cho nên sừng nó hòa tễ chủ giải bách độc, nhưng tính đại hàn, thì tì vị tất thương tổn chớ nên dùng nhiều, mà nhất là đàn bà có mang, dùng nhiều thì tiêu thai khí.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Bách-tư kim-đan

(百 子 金 丹)

LXII

Dùng binh trước hết phải giảng binh

(Lưu-tử)

Trong binh pháp của quan tư mã có nói rằng: Nước nhà dẫu lớn, nếu có lòng hiếu-sát (nghĩa là hay giết người) thì tất phải suy vong; thiên hạ dẫu yên, ngu quên sự chiến tranh, cũng tất phải nguy-khốn. Vì hay đánh nhau thì tất dân phải tàn-hại, mà nghề võ không tập thì tất dân sinh lười biếng. Cho nên việc binh chớ có coi thường, mà sự luyện tập thì chẳng bao giờ nên bỏ, đó tức là một cách để nuôi dân mệnh và sửa binh bị vậy.

Đức Khổng tử có nói rằng: Đem những dân chưa luyện tập mà bắt đi đánh giặc thì chính là bỏ dân vậy. Kinh Dịch có nói rằng: Người quân tử sửa đồ nhung khí để phòng lúc bất ngờ, cho nên nhân Xuân có lễ sưu, mùa hạ có lễ miêu, mùa thu có lễ tiển, mùa đông có lễ thú, đều phải nhân lúc việc canh-nông nhàn hạ mà luyện tập việc võ bị, ba năm một lần trị binh, là để tập việc đánh giặc vậy.

Lúc đem quân ra gọi là trị binh: nghĩa là lúc bắt đầu mới đi đánh giặc; lúc thu quân vào gọi là trấn lữ, nghĩa là trấn chỉnh quân sĩ vậy. Lúc về đến nhà mà uống chén rượu ghi công, vào cái nhà miếu, là cốt để tỏ sự văn-chương, phân biệt quí tiện, hòa thuận kẻ lớn, người nhỏ, biện bạch kẻ trên người dưới và luyện tập uy nghi vậy.

Ôi, ba quân man mác khó nhớ thì phải lập biểu-hiệu, câu nói không nghe khắp được thì phải đặt ra trống mõ để truyền báo cho tai được biết, nhìn không xiết được cho nên phải đặt ra cờ tinh, cờ mao, để nên rực cho mắt được trông. Những dân chưa luyện tập thì tai không được nghe tiếng trống, tiếng mõ bao giờ, mắt không được trông cờ tinh, cờ mao, bao giờ, tiến thoái không ứng lệnh, mau thưa không thành hàng, cho nên quân sĩ chưa kịp cùng giặc giao chiến mà đã run sợ, ngựa chưa kịp rong ruổi đường trường mà đã chảy rớt, [illegible] rãi và mồ hôi đầm đìa. Nào có phải là tại người nhát và ngựa yếu đâu, chính là tại cái có chưa được luyện tập cho nên đến nỗi như thế,

Bọn cung-nhân của vua Ngô đem dạy phép chiến-trận và bắt phải theo hiệu lệnh thì tiến lui quanh lượn đều khuôn phép dẫu nhảy vào nước lửa cũng không chối-từ, nào có phải là tính bạo và khí mạnh đâu, nhờ về cách luyện tập mà nên thế vậy. Vua Hạp-lư tập võ, đem thử quân ở Ngũ-hồ, gươm nhọn kề vai, máu chảy không thôi; vua Câu-tiễn tập chiến đem thử quân ở lúc bình-thời dân tranh nhau nhảy vào nước lửa, chết đến hơn nghìn người, bấy giờ mới nổi hiệu đánh tiếng chiêng cho dân được lui. Nào có phải là dân ghét sống mà tham chết đâu, nhờ về sự thưởng phạt nghiêm-minh và cách luyện tập khôn khéo vậy.

Bởi thế cho nên Bàng-mông là tay bắn cung giỏi, nhưng không thể dùng được cái cung không đều; Tạo phụ là tay dong ngựa giỏi, nhưng không thể dùng được con ngựa không quen; Lỗ-ban là tay thợ khéo, nhưng không dùng được cái rìu không sắc; Tôn và Ngô là tay lương-tướng, nhưng không thể dùng được những quân không luyện tập vậy.

Ôi, [illegible] hưu là giống thú dữ, mà vua Hoàng-đế dạy sai đi đánh, ưng chiên là giống chim ác, mà La-thị cũng dạy sai đi đánh, cho hay điều thú là vật vô-tri, mà còn bắt theo lời dạy sai đi đánh giặc, là nhờ về cái công luyện tập đó, huống chi đem dân trong nước mà không nên giảng võ ru!

(Còn nữa) Nguyễn-đỗ-Mục

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG.
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt có kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá............ 11$50
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI

"Các quan công nhận là tốt nhất"

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc **Montès** *nhà ba chuông, 54, Phố* **Paul-Bert**, *Hanoi.*

HỘI-CHỢ HANOI

Các Ngài đến xem Hội-Chợ,
Xin quá bộ đến **gian số 19** *của Hãng L'U.C.I.A. (Bô-Đa).*
Có bày đủ **các thứ hàng hóa có tiếng**,
Đại-lý đặc-quyền *của L'U.C.I A.*
Bản Hãng sẽ mời các ngài **nếm** *các thứ, cho biết hàng* **hóa** *L'U.C.I.A. không đâu tốt bằng :*
Rượu **Anis Pernod Père et fils** *(thực hiệu),*
Rượu **Sâm Gentiane Suze,**
Rượu **Goudron Jifran** *và rượu bổ* **Quinquina « Con voi »,**
Rượu **Champagne Pommery** *et* **Greno,**
Rượu **Cognac « Otard Dupuis »** *và* **Cusenier,**
Dầu sà-lách hiệu **Duret** *thực tốt,*
Beurre *hộp rất ngon hiệu* **Masclet,**
Bột **Phoscao,** *là sữa bột bổ dưỡng cho người nhớn, trẻ con,*
Nước suối **Eau D'encausse** *(chữa sốt rét và ngã nước).*
Nước hoa **Giraud** *và* **Pétrole Hahn** *là giầu-hỏa hóa-học để khỏi rụng tóc và sạch gầu.*
Các thứ thuốc lá Lang-sa và thuốc điếu **« Mélia ».**
Vân vân, vân vân. . . . .

TRẦN - QUANG - MINH

199, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MẤY NHỜI KÍNH-CÁO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng **TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC,** *nhổ răng, chữa sâu răng, sỏ răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm hàm hại hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận bịu gì cả.*

Vậy xin mời các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm hầu được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, và giá nhời ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199, Rue du Coton, Hanoi

Hiêuç chef ngon nhâlj œz dâu,
Chinhj thif Kim thaij œz dâuf
hangf ngang.
Sôj ba cœf doz row rangf,
Ngoaif treo biênz kinhj sangi
choang ai lâyf.
Naof laf khachj œz dâu dây,
Haywxin sœi thüz chef nayf maf
xem.
Chef ngon canhj bej sinh ronf,
Pha ra nüœcj biêcj Hüœng thœm
ngalç ngaof.
Ngocç düœng dil Vâyz
lai caoz

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
51, phố Paul-Bert, Hanoi

ĐẠI HẠ GIÁ... GRANDE BAISSE DE PRIX

Về dịp Hội-chợ Hanoi từ 20 Novembre đến 2[illegible] Décembre 1928

PERVENCHE *Sơn đen, 2 máy hãm thượng hảo hạng, đủ đồ phụ tùng* 34 $
Xe thi, sơn xanh, 2 máy hãm. 37 $
FURAN *Sơn đen, 2 máy hãm, thượng hảo hạng, đủ đồ phụ tùng . . . . . .* 37 $
Sơn đen, 2 máy hãm, có che xích, yên hạng nặng, đủ đồ phụ tùng. 39 $
Sơn đen, kiểu Anh, đủ đồ phụ tùng. 39 $
Sơn đen, có chắn xích, yên hạng nặng, đủ đồ phụ-tùng . . . . . . 41 $

Chez M. DEBIOLLE, Directeur des « Ateliers du Furan » du Lưu-phúc Lợi, 116, Avenue Grand Bouddha, Hanoi

cho hai người lý-trưởng cựu ở làng Cao-đường, huyện Kiến-du. Hai người ấy đã bắt tống giam để xét, vì nhà khổ-chủ có khai rằng chiều hôm ấy có hai thầy lý ấy lại hỏi vay tiền mà ở trên tỉnh đến quá 12 giờ đêm thì không thấy ở nhà trọ nữa.

Cháy. — Hồi sáu giờ chiều hôm chủ-nhật 25 novembre nhà Mme Đội-Khải ở phố Đồ xi, không biết nấu-nướng gì mà làm lửa bốc lên cháy nhà bếp rồi lan sang nhà Cai-Bộ, cháy 6 gian nhà lá mới làm xong.

LANGSON

Lễ tiễn hành quan Công-sứ Bouchet. — Bản-quán tiếp được bài sau này xin nguyên-văn đăng báo :

Quan Công-sứ Bouchet cùng quý phu-nhân đã đi chuyến xe lửa thứ nhất ngày 26 novembre 1928 để xuống Haiphong cùng chức Đốc-lý thành-phố ấy.

Ở phố cửa Đông, dân xã Lạng-sơn có làm một cái khải-hoàn-môn và hai bên đường cái, cắm cờ cho mãi đến *gare*. Trước cửa *gare* thì một toán lính khố-xanh đứng bồng súng và sắp hàng đó.

Khi quan Công-sứ qua khải-hoàn-môn thì dân xã Lạng-sơn đốt pháo ; ngài có dừng xe lại bắt tay ông Chánh hương-hội và cảm ơn mấy câu, rồi đến *gare* thì lính thổi kèn bồng súng chào. Lính chào xong lại xếp hàng tại sân *gare* để đợi xe chạy chào lần cuối cùng.

Hôm ấy các quan lại Tây, Nam, thân-hào thổ dân và Hoa-kiều ra tiễn rất đông.

Ngài đi thực ai cũng lấy làm mến tiếc, từ quan lại cho chí dân. Quan lại thì được ngài ân-cần chỉ bảo và gia-ân. Dân-sự thì được ngài không bắt đi phu, làm đường khổ-sở như chánh-sách của mọi quan Công-sứ khác. Ngài mở-mang làm đường-xá đến đâu thì dùng phu trả tiền tử-tế đến đấy. Trong một năm trọn trị-nhậm, ngài đã hết lòng khuyến-khích dạy bảo dân về đường kinh-tế. Ai đi đến Hội-chợ xem gian bày của tỉnh Lạng-sơn thì biết công của ngài làm việc là thế nào.

Thực là một vị phúc-tinh cho dân. Ai là chẳng tiếc.

Thủ lại cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

HÀ-TRUNG (Thanh-hóa)

Nạn ô-tô. — **Ngày** 25 novembre hồi một giờ chiều, có một chiếc xe ô-tô ở Thanh-hóa đi ra, trên xe có hai người Tây ngồi, khi đến quá *gare* Đò-lèn một kilomètre, về địa-phận làng Gio, chẳng biết vì làm sao để phải một người con gái độ chừng 16 tuổi, một bánh xe đè vào đầu, một bánh đè vào mình, chết lập tức. Hai ông Tây xuống xe hỏi con cái nhà ai thì chẳng ai nhận cả. Đoạn hai người cùng người *chauffeur* lên xe về Thanh-hóa. Đến 3 giờ chiều, ông phủ Hà-trung có đến nơi khám để bẩm tỉnh. Sáng ngày 26 novembre lại thấy ông Cầm ở Thanh-hóa ra khám.

Hà lai cảo.

Thuốc PEPTO KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là một thứ thuốc rất bổ không thuốc nào bì kịp, chế riêng cho những người ăn không biết ngon, ngủ không yên giấc, hay là mệt nhọc khi làm công việc gì.

Thật là một thứ rượu thuốc mùi rất thơm ngon.

Mỗi khi ăn cơm xong uống một cốc nhỏ rượu này thì chóng lại sức.

Có gửi bán tại các hàng thuốc

XIN NHẬN KỸ LẤY HIỆU :

LABORATOIRES MAURICE ROBIN
13, Rue de Poissy, Paris

VÀ ĐỪNG MUA THUỐC NÀO KHÁC CẢ.

DUBONNET

Nhà nào cũng nên có thứ rượu **DUBONNET**

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie 3027

Xin chú-ý đến hiệu chè Chính-Thái, Song-Hỉ chính hiệu

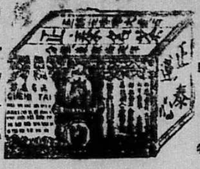

CÁC NƠI PHÁT HÀNH
(HIỆU CHÈ VINH-MẬU)
Số nhà 144, phố Khách, Nam-định.
Số nhà 25, phố Hàng Ngang, Hanoi.
Số nhà 21, phố Đông-kiều, Hải-dương.
Ở các tỉnh Nam-kỳ và Bắc-kỳ đều có nơi phát-hành.

Năm 1926, đã trình Thương-bộ nước Pháp trước-bạ, và dùng kim-bài thương tiêu làm bản hiệu, người khác không được giả mạo. Gần đây cũng có nhiều quân vô-sỉ, chế ra hàng chè giả, mạo dùng danh-hiệu của bản-hiệu để lừa dối và mưu lợi. Vì thế bản-hiệu mới đổi dùng cái giấy hiệu dán ở miệng hộp chè, cách thức rất là tinh-tế, để phân biệt với hàng chè giả mạo, xin các quí-khách để ý đến cho.

總發行處
榮茂茶號
南定華人街
一百四十四號
河內行帛街
二十五號
海陽東橋街
二十一號
越南北圻各省
均有代售

注意正號正泰雙喜名茶

西曆一千九百二十六年
稟準大法商部註冊用金
牌商標爲記別人不得冒
效近有奸徒製造僞茶希
圖影射盜本號特改用精
細新式封口紙以杜假冒
愛願諸君幸祈留意

NÊN CHÚ Ý

Các ngài có xe auto nhỡ vỡ kính đằng trước hay bên cạnh (pare-brise ou portière) thì nên lại hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA, *ở phố hàng Gai, số nhà 7 Hanoi. Hiệu ấy sẽ thay ngay kính mới rất trong và tính giá rẻ lắm.*

TA ZÚP TA

HIỆU TÔI BÁN BUÔN BÁN LẺ

1° Tủ bạc khóa chữ toàn bằng thép.
2° Máy remington viết chữ quốc-ngữ.
3° Ciment và đủ các thứ sắt làm nhà cửa cầu cống.
4° Bao gai, dây gai, bao cói, cũ có, mới có, đủ các hàng.

Xin quí-khách chiếu-cố,
ĐỨC-LONG-HIỆU
90, Phố Mã-mây, Hanoi

Cách thức tra thuốc COLLYRE JAUNE

Của bác-sỹ CASAUX
0$30

Của bác sỹ CASAUX
0$30

Bán tại hiệu Bào-chế « CHASSAGNE »
69, Rue Paul-Bert — Hanoi.

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường có tự vấn rằng : (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành, thầy chẳng có, thuốc thì không thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai cũng cần phải từng tay có một quyển sách nói để các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết cách thức dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được vô số thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lâu nay hiệu bào-chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai cũng được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào-chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày 100 trang, vừa bằng chữ Pháp, vừa bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều khẩn thiết rất thường dùng

Đại khái có những chương sau này :

1. **NHỮNG LÚC KHẨN CẤP,** *nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to; đại để như : Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, say nắng, thắt cổ, phải gió, người đi vân vân.....*

2. **LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ** *Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự để phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.*

3. **MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y.** *Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh [illegible] giống vật mà trong nhà cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa [illegible] trong nhà khi có tật bệnh.*

4. **CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH.** *Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống dơ bẩn, chứa chấp những vi-trùng ; vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch mới được ; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành và không tốn tiền để giữ cho nước uống được trong sạch.*

5. **NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH NHỜN** [illegible] *bệnh thấp, bệnh đau* [illegible] *bệnh rom. Mỗi bệnh ấy lại phải có* [illegible] *một cách giản gì mà* [illegible] *thực hành để cũng hiệu lắm.*

6. **BỆNH ĐAU DA DẺ.** *Nhiều người Nam mắc phải các chứng đau da dẻ. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.*

7. **CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ.** *Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn ; nếu* [illegible] *chữa cho ngay các- thì đỡ ngay.*

8. **CÁC BỆNH PHONG TÌNH.** *Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.*

9. **CÁC CHẤT ĐỘC.** *Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc và làm giải độc nên nên..... Lại có nói đủ cả các phương thuốc tây cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng về những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin cũng tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho*

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, *Phố Paul Bert Hanoi*

Trong thư phải đính một cái tem 6 xu cước để gửi. Ko nên [illegible] *ngay kẻo* [illegible] *hết.*

RƯỢU BỔ MARIANI

(Vin Tonique Mariani)

RẤT MẠNH

Mỗi bữa uống một cốc con

Bổ-dưỡng sức khỏe và tinh-thần

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu xá, Saigon, Pnom Penh.

3007

Thưa qui-khách,

Trong những ngày Hội-chợ bản-hiệu bán đại giảm-giá dĩa hát « Victor » tiếng Annam.

Chỉ có một giá 0$50

Lại có bán chiêu hàng các thứ dĩa hát.

Chỉ có một giá 0$20

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

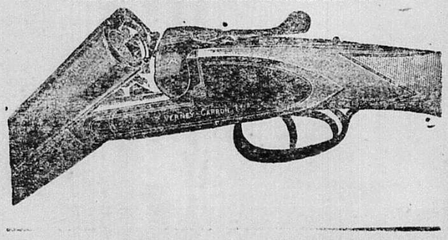

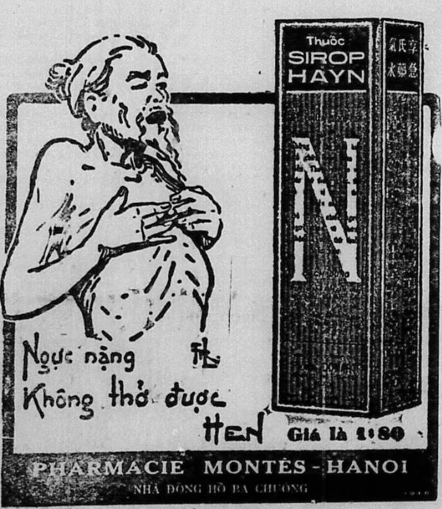

Vos reins sont-ils douloureux ?

Une douleur dans le reins est une bonne raison pour se soigner, car les reins douloureux peuvent être faibles ou malades, ce qui est toujours grave.

Si vous éprouvez en plus des troubles urinaires, des maux de tête, des étourdissements, des douleurs rhumatismales et si vous avez des enflures des chevilles, employez sans retard et avec persévérance les Pilules Foster.

Pourquoi ne vous soulageraient-elles pas et ne vous rendraient-elles pas une bonne santé comme à tant d'autres ?

Depuis longtemps elles ont prouvé par leurs résultats, qu'elles possèdent au plus haut point, la vertu de tonifier les reins et de purifier le sang.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte : 7 fr. 80 — La double-boîte : 14 fr.
Toutes Phies ou fco, H. Binac, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

J'offre aux Lecteurs et Lectrices

la possibilité de faire agrandir
LEURS PORTRAITS DE FAMILLE

Il suffit d'envoyer une photo, soit individuelle ou groupe sur lequel on spécifiera la personne que l'on désire faire reproduire à M. P. FLAMENT, artiste-portraitiste, 51, r. Ordener, Paris (18e), qui vous retournera, avec l'exemplaire intact, un agrandissement 30×40 d'un fini et d'une ressemblance irréprochables prêt à être encadré, au prix de 30 fr. rendu franco à domicile avec emballage solide et bien conditionné. Délai 30 jours environ. — Mes travaux sont les plus artistiques, les plus ressemblants les moins chers de tout Paris. Ma devise est : *Travail, Loyauté, Honnêteté.*

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này : Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bợn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3645

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
GIẤY NÓI SỐ 96

Agences d'annonces en Europe :

SOCIÉTÉ MUTUELLE
de Publicité
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe)

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU

VICHY CÉLESTINS

uống trừ lành các chứng:

Nhứt xương cốt, bình hay mắc đái, đau mình nhứt gân, đái lợn cợn có cát, đau lắc-léo.

CÁC VỊ SẢNG HIỆU VICHY-ÉTAT

SEL VICHY-ETAT	Điểm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha làm ra nước suối.
PASTILLES VICHY-ETAT	Uống hai ba liều Khi ăn rồi thì dễ tiêu tang.
COMPRIMÉS VICHY-ETAT	Để cho mỗi người làm ra nước mạch hơi dủ, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LẦM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ.

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai :

Bán tại hiệu CHASSAGNE
69, Phố Tràng-Tiền
HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy nói số 59

[illegible] ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre :* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR [illegible]. — *Thuốc nước.* *Một chai :* **1,95**

GRANULÉ [illegible]. — *Thuốc hạt.* *Một chai :* **1,95**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'[illegible] SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn [illegible] rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 2 hay 3 muỗng . . . . Một chai :* **1,50**

GOUTTES ROYAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều . . . . Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay.
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

Anh muốn hút bao nhiêu thuốc lá thì tùy ý

ANH MUỐN HÚT BAO NHIÊU THUỐC LÁ THÌ TÙY Ý, anh ơi, nhưng tôi xin anh, trước khi anh lại gần tôi, thì anh phải súc miệng bằng thuốc DENTOL.

Thuốc DENTOL chế theo mọi việc khảo-nghiệm của ông Pasteur. Trừ vi-trùng trong miệng. Ngăn và trừ bệnh sún, bệnh đau lợi và đau họng. Dùng mấy bữa, là thấy răng trắng, mất bẩn xỉn.

Trong miệng có hơi mát dễ chịu và lâu bền. Cái công-hiệu trừ trùng ít ra được 24 giờ.

Lấy nguyên-chất bôi vào bông mà dùng, thì trừ ngay được bệnh đau răng.

Các hiệu bán nước hoa, và bào-chế đều có bán.

Bán buôn tại : Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon : GRANDS MAGASINS CHARNER

Các thứ hàng dùng về mùa đông

MỘT VÀI THỨ :

Bao chân lụa đen, có hoặc không chân chim, giá từ	**28** fr. 00
Bao chân bằng phin các hạng dẹp, kiểu kim thời, giá từ	**20** fr 00
Bán chiêu hàng áo Pyjamas bằng nỉ, hạng dẹp kiểu kim-thời	**90** fr. 00

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM
Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Luân